

Первомайська філія
Національного університету кораблебудування імені адмірала
Макарова

Кафедра обліку і економічного аналізу

«Допущений до захисту»
Завідувач кафедри

« ____ » _____ 2021 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

на тему: Бухгалтерський облік і економічний аналіз доходів
підприємства від операційної діяльності
(на матеріалах ПП «Євротранс Юг»)

Виконала: здобувачка вищої освіти 46-ОА групи
_____ Заболотна Надія Сергіївна

(підпис)

Керівник робіт _____ к.е.н., доцент
Козіцька Наталя Олександрівна

Первомайськ 2021

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ДОХОДІВ ПІДПРИЄМСТВА	6
1.1. Економічна сутність поняття «доходи»	6
1.2. Доходи як об'єкт бухгалтерського обліку і економічного аналізу	13
РОЗДІЛ 2 ЗАГАЛЬНОЕКОНОМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПП «ЄВРОТРАНС ЮГ»	28
2.1. Загальноекономічна характеристика ПП «Євротранс Юг»	28
2.2. Аналіз фінансового стану ПП «Євротранс Юг»	30
РОЗДІЛ 3 БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ТА ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ПП «ЄВРОТРАНС ЮГ»	46
3.1. Бухгалтерський облік доходів ПП «Євротранс Юг»	46
3.2. Економічний аналіз доходів ПП «Євротранс Юг»	53
РОЗДІЛ 4 ОХОРОНА ПРАЦІ НА ПП «ЄВРОТРАНС ЮГ»	63
ВИСНОВКИ	68
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	71

ВСТУП

Наразі в світі не існує жодного суб'єкта господарської діяльності, який би не прагнув отримати дохід та досягти максимально-можливого прибутку. З цією метою підприємства та організації виробляють продукцію, виконують роботи та надають послуги. Одним із способів, спрямованих на ефективне управління суб'єктом господарювання є раціональна організація і методика бухгалтерського обліку доходів і результатів його діяльності, в контексті аналітичного групування та обліково-інформаційного забезпечення якісного обліку та складання фінансової та інших форм звітності при найменших витратах на всіх етапах обліково-аналітичного процесу. Саме це спонукає до деталізації доходів в бухгалтерському обліку, з урахуванням галузевих особливостей господарюючого суб'єкта. В сучасних умовах господарювання для автотранспортних підприємств важливо бути компетентними в обліково-аналітичній інформації, що стосується отриманих ним доходів. Саме ці аспекти демонструють актуальність, обраної для дослідження тематики.

Питанням бухгалтерського обліку та економічного аналізу доходів автотранспортних підприємств присвячені праці таких науковців як: С.С. Бикова, Н.М. Макарова, А.М. Гомбоєва, М.О. Іванова, С.В. Минова, О.Є Гавриленко та інших. Незважаючи на значну кількість напрацювань за даною тематикою, залишаються недослідженими ряд теоретичних та практичних питань. Саме ці аспекти демонструють актуальність, обраної для дослідження тематики.

Метою кваліфікаційної бакалаврської роботи є дослідження теоретичних, методичних та практичних питань з бухгалтерського обліку і економічного аналізу доходів приватного підприємства «Євротранс Юг», основною метою діяльності якого є надання послуг з пасажирських перевезень.

Для досягнення поставленої мети поставлено ряд завдань, а саме:

- вивчити теоретичні аспекти бухгалтерського обліку та економічного аналізу доходів підприємства;
- ознайомитися з загальноекономічною характеристикою ПП «Євротранс Юг» та провести аналіз його фінансового стану;
- дослідити особливості ведення бухгалтерського обліку доходів ПП «Євротранс Юг»;
- проаналізувати рівень доходів та джерела їх отримання ПП «Євротранс Юг»;
- вивчити основні положення з охорони праці на досліджуваному підприємстві.

Предметом дослідження в кваліфікаційній роботі виступають теоретичні, методичні та практичні аспекти бухгалтерського обліку і економічного аналізу доходів підприємства;

Об'єктом дослідження – первинна, зведена та звітна інформація щодо бухгалтерського обліку та економічного аналізу доходів ПП «Євротранс Юг».

Виконання поставлених завдань досягнуто з використанням наступних методів: історичного, групування, порівняння, математичного, аналізу та синтезу, абсолютних та відносних величин, табличного, узагальнення тощо.

Основними джерелами, для написання кваліфікаційної бакалаврської роботи, послужили нормативно-правові акти України, наукові доробки вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів, первинна, зведена та звітна інформація по діяльності ПП «Євротранс Юг».

Результати проведеного дослідження обговорені та апробовані шляхом участі у науково-практичній конференції «Молодь, освіта, наука 2021», м. Первомайськ.

Кваліфікаційна робота виконана на 77 сторінках друкованого тексту, включає 17 таблиць, 20 рисунків, список використаної літератури налічує 53 джерела.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ДОХОДІВ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Економічна сутність поняття «доходи»

Дохід є складною економічною категорією. Проведений аналіз публікацій за цією проблематикою засвідчує, що тлумачення економічної сутності поняття доходу має глибокий генезис, його еволюція сформована під впливом думок різних економічних течій. Сучасне трактування економічної категорії «дохід» значно модифікувалося [26;41]. Економісти різних часів досліджували економічну категорію «доходи», вивчали джерела їх виникнення та шляхи збільшення. Не зважаючи на відмінні напрями їх наукових досліджень, поняття «дохід» траплялося у працях майже всіх дослідників [19], так меркантилісти багатство країни ототожнювали із золотом і сріблом, які отримувались у результаті здійснення зовнішньої торгівлі. Російський меркантиліст Ф. Прокопович вважав, що досягти високого рівня добробуту країни можливо лише за умови безперервного розвитку промисловості, сільського господарства, торгівлі, засобів і шляхів сполучення [11;20], а Томас Мен висловлював думку про те, що виробництво готових виробів приносить більше доходу, ніж видобуток тієї або іншої сировини [19].

У теорії вартості фізіократів Ф. Кене, В. Р. Мірабо та П. С. Дюпон де Немур джерело доходу бачили в дії матеріальних чинників природи — землі й води. Продуктивним вважалася праця селян, що створюють чистий продукт [19;27].

В класичній економічній теорії А. Сміт, У. Петті, Д. Рікардо та Дж. Міль стверджували, що капітал людини – це частина її майна, використавши

яку, вона розраховує мати дохід, а збільшуючи власні доходи, вона збільшує і дохід країни, що відповідно сприяє збільшенню суспільного доходу держави. Іншими джерелами доходів А. Сміт вважав земельну ренту й заробітну плату. Він розглядав прибуток, по-перше, як результат праці робітника, оскільки вартість, яку він додає до вартості матеріалів, розділяється на дві частини: оплату його праці та прибуток підприємця; по-друге – як результат функціонування капіталу. А. Сміт розділив всю працю на продуктивну і непродуктивну. Продуктивною працю вважали працю, яку можна обміняти на капітал, а непродуктивною – працю, яка обмінюється на дохід, а тому всю сферу нематеріального виробництва визнавав непродуктивною, тобто за ту, яка не приносить прибутку ні людям, ні державі [11;19;20].

Представники маржиналістської теорії Е. Бем-Баверк, Л. Вальрас, В. Парето та І. Фішер досліджували проблему формування доходу не з боку пропозиції, через витрати як це було у класичній теорії, а з боку попиту, через ставлення людини до речі, що виявляється у сфері особистого споживання й обміну. Вихідним було положення про те, що на дохід впливають не тільки інтереси виробника, а й інтереси споживачів товарів та послуг [19].

Основний акцент в неокласичній маржиналістській теорії Марк Блауг робить на теорії доходів з позиції макроекономіки, розвитку продуктивних сил і виробничих відносин, не визнаючи теорію зарплати, прибутку, ренти й відсотка основою цього питання [19].

Кейнсіанська концепція розглядала як додаткове джерело доходу саме мотиви поведінки індивідів, Дж. М. Кейнс стверджував, що економічна система має потребу в державному регулюванні [19].

Неокласична економічна теорія її представниками були А. Пігу, Ф. Хайск, І. Хаберлер, Дж. Кларк, і саме останній дав пояснення створенню доходів. Він сформулював закон природного порядку і зробив висновок, що дохід кожного фактора пропорційний кількості й вартості його граничного продукту. В Україні вчений М. Туган-Барановський на основі теорії Джона

Кларка, розробив соціальну теорію розподілу, де вказав 2 чинника, від яких залежить заробітна плата. Економічний чинник – зростання продуктивності суспільної праці, соціальний – соціальна дієвість робочого класу. Він стверджував, що дохід заснований на експлуатації робітника капіталістом, це прибуток, а не трудовий дохід, який впливає з використання корисних властивостей землі – рента. Зростання національного доходу відбувається завдяки підвищенню продуктивності суспільної праці, її можна збільшити за рахунок науково-технічного прогресу [19].

Карл Маркс основне джерело утворення доходу, вбачав у капіталі під яким він розумів сукупність певних виробничих відносин з приводу привласнення засобів виробництва і результату праці; земля – земельна рента; праця – заробітна плата. Він вважав, що тільки разом це все може приносити дохід, а розвиток капіталізму призведе до зменшення значення ренти як джерела доходу, і залишаться два великих джерела його утворення – прибуток і заробітна плата [11;20].

Неоінституціональна економічна теорія з її представниками, Р. Коуз, Д. Нортта та О. Вільямсон, стверджувала, що питання формування доходу розглядається через призму поняття прав власності. Під системою прав власності розуміють безліч норм, що регулюють доступ до рідкісних ресурсів. Права власності регулюють доступ до ресурсів, право на виконання ресурсу, право на одержання від нього доходу, право на передачу всіх повноважень. Чим ширший набір повноважень закріплених за ресурсом, тим вища його цінність [19].

На підставі розміру отриманих доходів визначається економічна стратегія підприємства з питань управління матеріальними, трудовими та фінансовими ресурсами, а також з питань пов'язаних з інвестуванням у розвиток підприємства. Сутність доходів у процесі господарської діяльності розглядається з двох точок зору – з точки зору бухгалтерського обліку, а друга – податкового обліку [18]

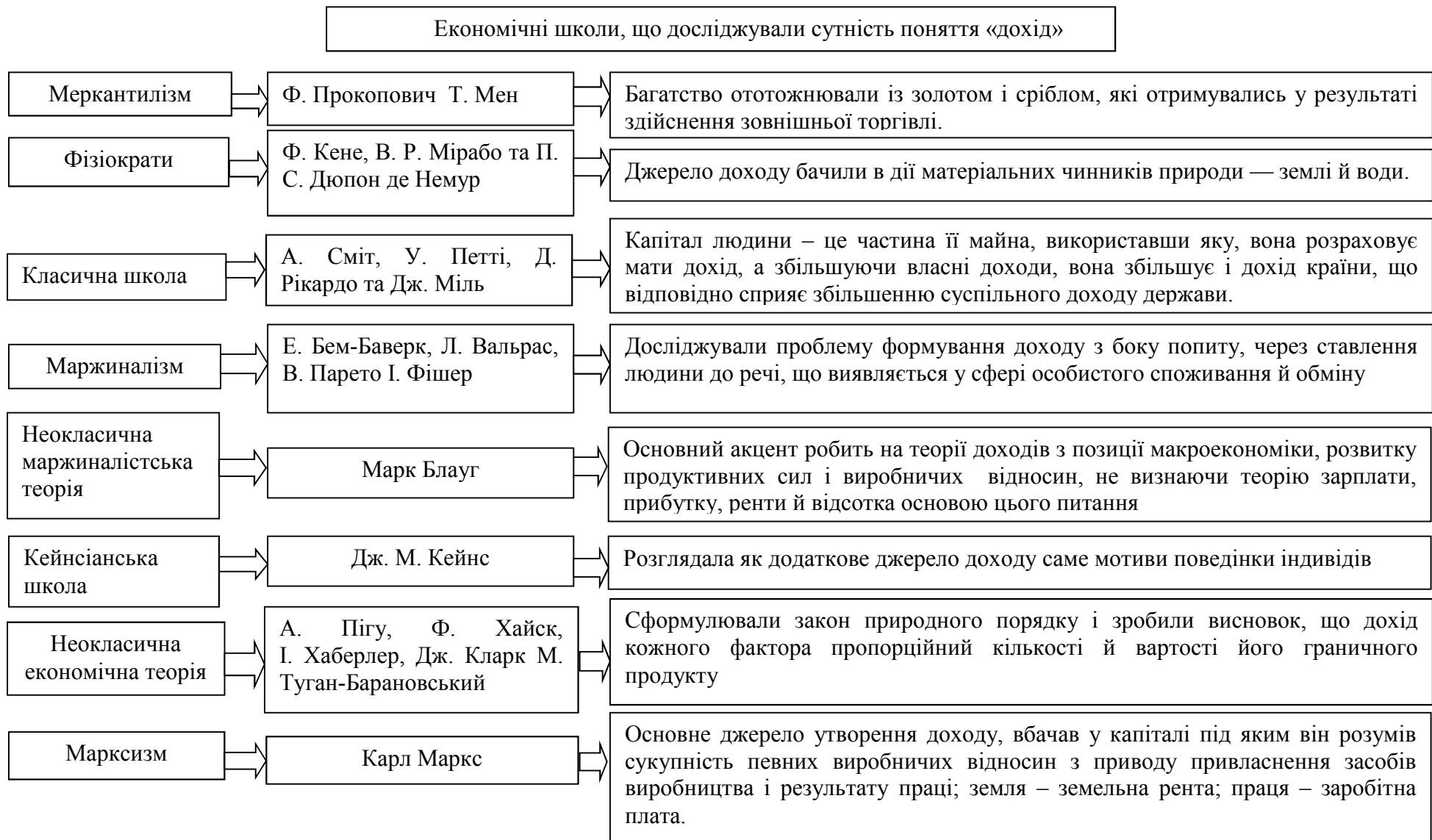

Рис. 1.1. Економічні школи, що досліджували сутність поняття «дохід»

Розглядаючи сучасний етап розвитку економічної сутності категорії «дохід» неможливо оминати його нормативно-правове регулювання.

У Господарському Кодексі України «дохід» розглядається у тісному взаємозв'язку з прибутком, визначаючи його основною метою діяльності підприємства [10], а у Цивільному Кодексі України зазначено порядок визначення доходу при укладанні договорів цивільно-правового характеру, що є важливим для здійснення господарської діяльності [52]. В Україні до 2013 року визначення «доходи» регламентувалося П(с)БО №3 «Звіт про фінансові результати», але після втрати чинності від 19.03.2013р., дане визначення регламентується НП(с)БО №1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» та П(с)БО №15 «Дохід», доходи - збільшення економічних вигід у вигляді збільшення активів або зменшення зобов'язань, яке призводить до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників) [36;42], а відповідно до М(С)БО № 18 «Дохід» визначення трактується так: «Дохід – це валове надходження економічних вигід протягом періоду, що виникає в ході звичайної діяльності суб'єкта господарювання, коли власний капітал зростає в результаті цього надходження, а не в результаті внесків учасників капіталу» [32].

Відповідно до ст. 14 Податкового кодексу доходи – це загальна сума доходу платника податку від усіх видів діяльності, отриманого (нарахованого) протягом звітного періоду в грошовій, матеріальній або нематеріальній формі як на території України, її континентальному шельфі у виключній (морській) економічній зоні, так і за їх межами. Доходи, які враховуються при обчисленні об'єкта оподаткування, включаються до доходів звітного періоду на підставі первинних документів, що підтверджують отримання платником податку доходів, обов'язковість ведення і зберігання яких передбачено правилами ведення бухгалтерського обліку, та інших документів, що підтверджують отримання таких доходів [39].

Основною перевагою визначення поняття «дохід» в національних положеннях порівняно з поняттям «дохід» в міжнародних є відображення доходу як збільшення капіталу підприємства, але відмежування цього поняття від внесків власників майна підприємства [30, с. 165-168].

Нині поняття дохід є надзвичайно поширене, часто застосовуване та водночас найбільш багатозначне поняття, що вживається у різноманітних значеннях, деякі з них наведені в таблиці 1.1. У сучасних умовах цей термін починає набувати широкого значення і тлумачення: по-перше – як основне джерело прибутку; по-друге – як складна за структурою категорія, що вимагає теоретичного та методологічного уточнення [19].

Таблиця 1.1.

Наукові поняття категорії «Дохід» (узагальнено автором)

Мочерний С.В. [34]	В економічній енциклопедії поняття «дохід» розглядається у двох аспектах. Згідно із першим: «...дохід визначають як різницю між виручкою від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) і вартістю витрат на виробництво та збут». За другим аспектом, поняття «дохід» розглядається як «...гроші або матеріальні цінності, отримані від виробничої, комерційної, посередницької чи іншої діяльності (виручка)»
Цилюрик Г.І. [26;53]	Автор розглядає поняття дохід як один із різновидів фінансового результату діяльності суб'єкта господарювання за визначений часовий період, що розкриває у вартісному вираженні розмір виручки від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) з врахуванням чинника часу
Бутинєць Ф.Ф. [19;4]	Як економічна категорія дохід (виручка) є потоком грошових коштів та інших надходжень за певний період отриманий від продажу продукції
Гуріна Н.В. [11].	Доходи – це збільшення економічний вигід унаслідок надходження активів і/або збільшення їх вартості та зменшення зобов'язань, що призводять до зростання власного капіталу (за винятком внесків учасників) внаслідок здійснення певного виду діяльності й отриманих конкурентних переваг у результаті прийняття ефективних управлінських рішень
Бруханський Р.Ф., Кононова О.Є. [2;25]	Доходи – збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників)

Юхименко П.І., Леоненко П.М., Пушкар Р.М., Тарнавська Н.П., Загорський В.С., Вовчак О.Д., Благун І.Г., Чуй І.Р., Мельник Л.Г., Корінцева О.І., Бойчук І.М., Харів П.С., Хопчан М.І., Піча Ю.В. [14;46]	Доходи – це грошові або інші надходження
Ястремський О.І., Грищенко О.Г., Сухарський В.С. [14;46]	Доходи – це виручка (виторг) від реалізації
Пославська Л.І. [33;44]	«Дохід підприємства – це грошові та інші надходження, одержані в результаті господарської діяльності за певний період часу внаслідок використання в господарському процесі залучених для цього економічних ресурсів»

На основі табл. 1.1 узагальнимо трактування сучасників щодо економічної категорії «дохід» та представимо це на рис. 1.2

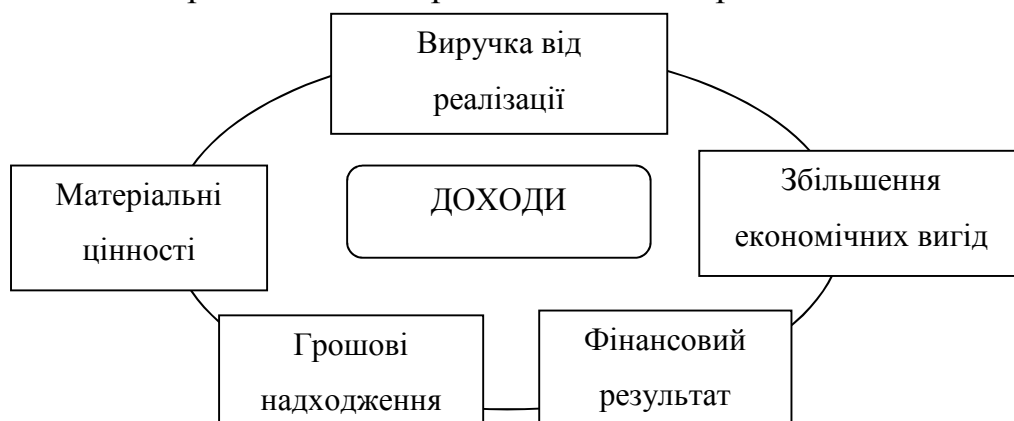

Рис. 1.2 Значення доходів на сучасному етапі розвитку економіки [узагальнено автором на основі таблиці 1.1]

Отже, узагальнюючи вищевикладене, констатуємо, що доходи виступають генератором виробничого процесу, спонукають підприємство здійснювати нововведення, стимулювати інвестиції, випуск продукції і зайнятість.

Дослідження історичного розвитку наукових теорій щодо економічної категорії дохід, а також сучасного нормативно-правового забезпечення, показали, що нині відсутнє єдине визначення даної категорії, оскільки кожен

з авторів розглядає певний важливий аспект даного питання, а їх узагальнення формують сучасну теорію доходів, поглиблені розробки якої тривають. Дане поняття як економічна категорія є багатоаспектним і трактується вченими по-різному. Наразі всі сучасні автори не можуть дати єдине визначення економічній категорії «дохід», деякі з науковців повторюють визначення П(С)БО № 15, деякі наводять власні твердження щодо доходів. Тобто, залежить від суспільно-політичного устрою країни, предмету та рівня розвитку науки, а також від положень нормативно-правової бази певного часу чи держави.

Неможливо погодитися з думкою авторів щодо визначення доходу тільки як виручки від реалізації або надходження грошових коштів, що є не повним визначенням даної категорії, так як дохід може бути не тільки у поданому авторами вигляді, а й у вигляді отриманої орендної плати, роялті, дивідендів та відсотків із сформованого підприємством портфеля фінансових інвестицій у цінні папери сторонніх організацій та інше.

1.2 Доходи як об'єкт бухгалтерського обліку і економічного аналізу

Кубік В. Д. в своїй роботі описує дохід як надзвичайно розповсюджене, широко застосовуване і одночасно багатозначне поняття, що використовується у різних значеннях. Дослідження свідчать, що в економічній літературі ототожнюються поняття «виручка» і «дохід», «дохід» і «прибуток». Виручка, дохід і прибуток тісно взаємопов'язані, однак їх бухгалтерська сутність різна, що зображено на рис.1.3 [27].

Подольнчук О.А. визначає, що категорія «дохід» та «прибуток» не взаємопов'язані, а лише доповнюють одна одну. Вони мають власну вартісну структуру і різняться за функціями та роллю, що виконують в процесі відтворення [41]

Рис. 1.3. Схема взаємозв'язку між виручкою, доходом та прибутком [27]

Важливим аспектом у діяльності підприємств є чітка організація обліку доходів, завданнями якої є забезпечення правильного визначення, достовірного оцінювання доходів, їх класифікація, відображення на рахунках бухгалтерського обліку, а також правильне та повне документальне оформлення, своєчасне відображення в регістрах і звітності.

Організація обліку на підприємствах відображається у складеній обліковій політиці, яка повинна враховувати всі названі завдання. Під обліковою політикою, відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [15], розуміють сукупність принципів, методів та процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності, проте сьогодні відсутні жодні нормативні рекомендації щодо порядку її розроблення. Отже, на формування облікової політики фінансових результатів діяльності підприємства впливають такі фактори, що представлені на рис. 1.4 [5].

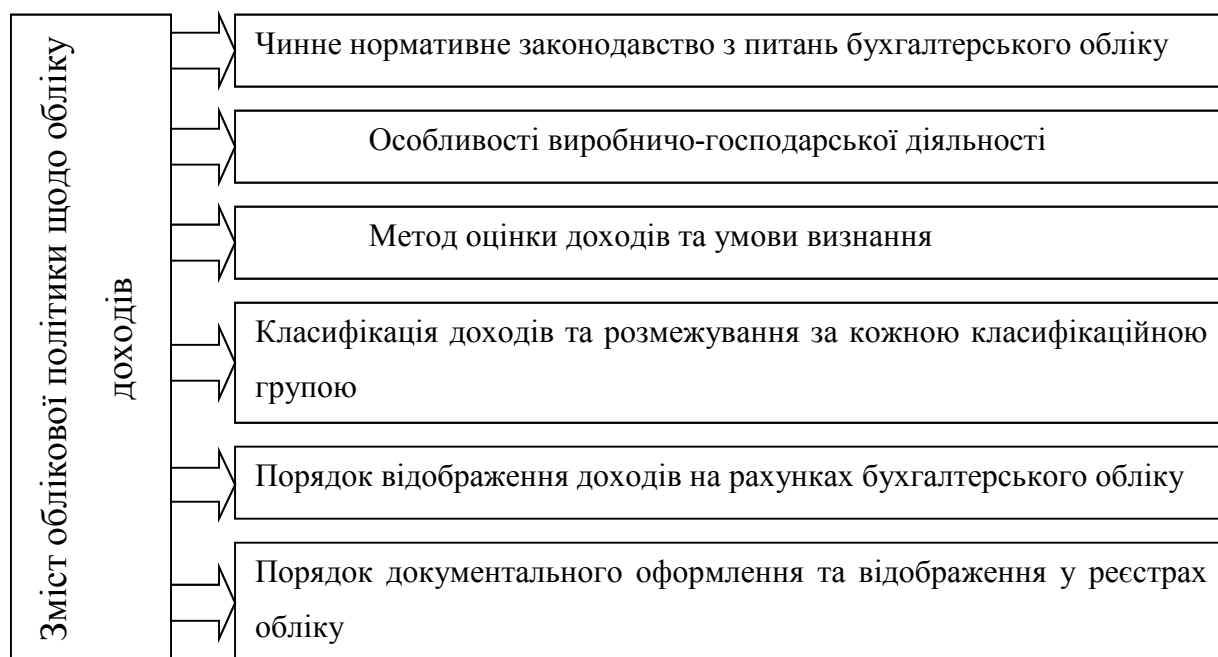

Рис. 1.4. Зміст облікової політики щодо обліку доходу (узагальнено автором)

Як вже згадувалося в пункті 1.1 кваліфікаційної роботи, доходи підприємства регламентуються відповідно до П(С)БО № 15, «доходи - збільшення економічних вигід у вигляді збільшення активів або зменшення зобов'язань, яке призводить до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників)»[42] та М(С)БО № 18 «Дохід»: «Дохід – це валове надходження економічних вигід протягом періоду, що виникає в ході звичайної діяльності суб'єкта господарювання, коли власний капітал зростає в результаті цього надходження, а не в результаті внесків учасників капіталу» [32]. Такий підхід до поняття «дохід» виявляється неприйнятним тоді, коли підприємство є збитковим. У такому разі власний капітал, як правило, зменшується, але це не свідчить про те, що підприємство не отримувало доходу від реалізації продукції, робіт чи послуг, а також від інших видів діяльності [47].

П(С)БО 15 «Дохід» визначає загальні підходи до визнання доходу, що видно з рис. 1.5. Дохід включає валовий приріст економічних вигід, отриманих і тих, що будуть отримані підприємством [42].

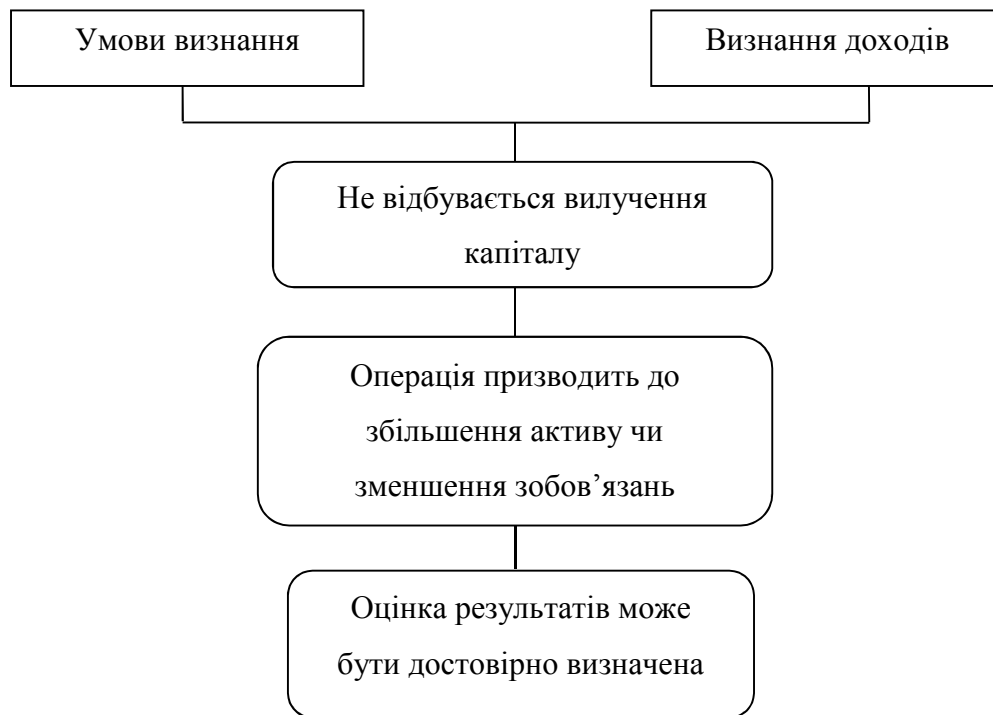

Рис. 1.5. Принципи визнання доходів за П(с)БО № 15 «Дохід» (узагальнено автором на основі [42])

Разом з тим, для визнання доходу має відбутися не лише надходження активу або зменшення зобов'язання, але й фінансовий наслідок цих подій. Таким наслідком є збільшення власного капіталу (за виключенням внесків учасників). Звідси дохід визнається у момент збільшення активу або зменшення зобов'язань, що обумовлюють збільшення власного капіталу [26].

Доходом визнавати підприємство може лише ті доходи, які визначені П(С)БО № 15 або М(С)БО № 18, якщо підприємство здійснює свою діяльність згідно міжнародних стандартів.

Визнані доходи класифікуються в бухгалтерському обліку за такими групами:

- дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг);
- чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг);
- інші операційні доходи;
- фінансові доходи;
- інші доходи [42].

Більш розширена класифікація доходів за видами діяльності згідно з П(С)БО №15 подана в табл.1.2.

Таблиця 1.2

Класифікація доходів за видами діяльності [51]

Вид діяльності	Вид доходу	
Операційна діяльність	Основна діяльність	
	Доходи від реалізації	Доходи від реалізації товарів, робіт та послуг
	Інша операційна діяльність	
	Інші операційні доходи	Доходи від реалізації валюти, оборотних активів, операційної оренди активів, операційної курсової різниці, одержані штрафи, пені, неустойки
Фінансова діяльність	Доходи від участі в капіталі	Доходи від інвестицій в асоційовані або спільні підприємства, які обліковуються за методами участі в капіталі
	Фінансові доходи	Дивіденди, відсотки за кредитами отриманими, випущеними облігаціями, фінансовою орендою
Інвестиційна діяльність	Інші доходи	Доходи від реалізації фінансових інвестицій, необоротних активів, майнових комплексів, списання нематеріальних активів, втрати від не операційних курсових різниць

Також є види доходів які, навпаки не визначаються для підприємства як доходи, це такі надходження від інших осіб:

– сума податку на додану вартість, акцизів, інших податків і обов'язкових платежів, що підлягають перерахуванню до бюджету й позабюджетних фондів;

– сума надходжень за договором комісії, агентським та іншим аналогічним договором на користь комітента, принципала тощо;

- сума попередньої оплати продукції (товарів, робіт, послуг);
- сума авансу в рахунок оплати продукції (товарів, робіт, послуг);
- сума завдатку під заставу або в погашення позики, якщо це передбачено відповідним договором:
- надходження, що належать іншим особам;
- надходження від первинного розміщення цінних паперів;
- обмін продукцією (товарами, роботами, послугами та іншими активами), які є подібними за призначенням та мають однакову справедливую вартість
- сума балансової вартості валюти [42].

В бухгалтерському обліку оцінка доходів здійснюється відповідно до П(С)БО № 15, за сумою справедливої вартості активів, що отримані або підлягають отриманню [42].

Якщо безоплатно отриманий актив забезпечує надходження економічних вигід протягом кількох звітних періодів, то доходи визнаються на систематичній основі протягом тих звітних періодів, коли надходять відповідні економічні вигоди. У разі відстрочення платежу, внаслідок чого виникає різниця між справедливою вартістю та номінальною сумою грошових коштів або їх еквівалентів, які підлягають отриманню за продукцію (товари, роботи, послуги та інші активи), така різниця визнається доходом у вигляді процентів. Сума доходу за бартерним контрактом визначається за справедливою вартістю активів, робіт, послуг, що одержані або підлягають одержанню підприємством, зменшеною або збільшеною відповідно на суму переданих або одержаних грошових коштів та їх еквівалентів. Якщо справедливую вартість активів, робіт, послуг, які отримані або підлягають отриманню за бартерним контрактом, достовірно визначити неможливо, то дохід визначається за справедливою вартістю активів, робіт, послуг (крім грошових коштів та їх еквівалентів), що передані за цим бартерним контрактом [42].

Згідно П(С)БО № 15 «Дохід» та Наказу Міністерства фінансів України №291 від 21.11.1999 р. «Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування» в бухгалтерському обліку для обліку доходів на підприємстві призначений 7 клас рахунків «Доходи та результати діяльності» [38;42]. На рахунках цього класу, за виключенням рахунку 76 «Страхові платежі», за кредитом рахунків відображається сума загального доходу разом із сумою непрямих податків, зборів(обов'язкових платежів), що включені до ціни продажу, а за дебетом – відображається сума непрямих податків, зборів(обов'язкових платежів) та віднесення суми чистого доходу на рахунок 79 «Фінансові результати», це може відбуватися щомісяця або раз на рік. Рахунки цього класу є пасивними (крім рахунку 79 — «Фінансові результати» та субрахунку 704 — «Вирахування з доходу») [38;42].

Для обліку й узагальнення інформації про доходи від реалізації продукції, товарів, робіт і послуг, а також про вирахування з доходу використовують рахунок 70 «Доходи від реалізації» до якого відкривають відповідні субрахунки [2;38;42].

Для узагальнення інформації про інші доходи операційної діяльності підприємства у звітному періоді, крім доходу (виручки) від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг, використовують рахунок 71 «Інший операційний дохід». За кредитом відображають збільшення (одержання) доходу, за дебетом – його зменшення (зменшення на суми непрямих податків, списання в порядку закриття рахунка). В кінці звітного періоду рахунок 71 закривається [2;38;42].

Доходом від участі в капіталі є дохід, отриманий від інвестицій в асоційовані, дочірні або спільні підприємства та облік яких ведеться методом участі в капіталі. Для обліку такого доходу призначений рахунок 72 «Дохід від участі в капіталі». За кредитом рахунка 72 «Дохід від участі в капіталі» відображають збільшення (одержання) доходу в кореспонденції з дебетом рахунка 14 «Довгострокові фінансові інвестиції». За дебетом рахунка 72

«Дохід від участі в капіталі» списують суми в порядку закриття даного рахунка з віднесенням їх на кредит рахунка 79 «Фінансові результати». Аналітичний облік доходів від участі в капіталі ведуть за кожним об'єктом інвестування та іншими ознаками, визначеними підприємством [2;38;42].

Для обліку доходів, які виникають у ході фінансової діяльності підприємства, зокрема дивідендів, відсотків та інших доходів від фінансової діяльності, які не обліковують на рахунку 72 «Дохід від участі в капіталі», призначений рахунок 73 «Інші фінансові доходи», до якого відкривають окремі субрахунки по одержаних дивідендах, відсотках та інших доходах від фінансових операцій. За кредитом рахунка 73 відображають визнану суму доходу в кореспонденції. За дебетом рахунка 73 відображають списання інших фінансових доходів на рахунок фінансових результатів: дебет рахунка 73, кредит рахунка 79. Аналітичний облік інших фінансових доходів підприємства ведуть за об'єктами інвестування [2;38;42].

Доходи, які виникають у процесі діяльності, але не пов'язані з операційною та фінансовою діяльністю підприємства, обліковують на рахунку 74 «Інші доходи» [2;38;42].

Аналітичний облік доходів ведуть за видами товарів, робіт та послуг, або регіонами збуту, або напрямками які потрібні для детального обліку доходів підприємства.

Важливим аспектом у діяльності підприємств є правильне та повне документальне оформлення доходів, своєчасне відображення їх в регістрах та звітності. Первинні документи фіксують факти здійснення господарських операцій, що забезпечує достовірність бухгалтерської інформації, а також надають інформацію внутрішнім та зовнішнім користувачам для підтвердження об'єктивності ведення бухгалтерського обліку та підтвердження факту нарахування доходів.

Для обліку реалізації продукції, товарів, робіт і послуг використовують товарно-транспортні накладні, рахунки-фактури, розрахунки бухгалтерії, звіти про продаж продукції, акти на виконані роботи і послуги та інші

документи. На підставі первинних документів складають Реєстри документів з реалізації продукції, товарів, робіт та послуг. Первинними документами для обліку доходів від участі в капіталі є розрахунки та довідки бухгалтерії. Первинними документами для обліку інших фінансових доходів є розрахунки та довідки бухгалтерії, прибуткові касові ордери, виписки банку. Наприкінці місяця на підставі даних реєстрів складають «Відомість аналітичного обліку реалізації продукції, матеріалів, робіт та послуг» підсумкові дані якої переносять у Журнал 6, а потім кредитові обороти Журналу 6 в кінці місяця переносять у Головну книгу [2;42].

Таблиця 1.3

Відповідність статей доходів первинним документам (узагальнено автором на основі [2;38;42])

Статті доходів	Первинний документ
Підтвердження фінансового результату основної діяльності	
Доходи від реалізації товарів, надання послуг, виконання робіт	Видаткова накладна, товарно-транспортна накладна, акт виконаних робіт (наданих послуг), виписки банку, прибутковий касовий ордер, акт приймання-передачі
Підтвердження фінансового результату операційної діяльності	
Доходи реалізації інших оборотних активів, доходи реалізації іноземної валюти, доходи операційної оренди, дохід від списання кредиторської заборгованості, доходи від штрафів, пені, неустойки, доходи від повернення безнадійних боргів, доходи від списаних раніше активів	Видаткова накладна, товарно-транспортна накладна, розрахунок бухгалтерії, бухгалтерська довідка, акт інвентаризації, акт здавання-приймання послуг за договором оренди, акт на оприбуткування товарно-матеріальних цінностей, виписка банку, прибутковий касовий ордер
Підтвердження фінансового результату інвестиційної та фінансової діяльності	
Доходи від реалізації фінансових інвестицій, доходи від реалізації необоротних активів, дохід безоплатно одержаних активів, доходи від не операційної курсової різниці, дивіденди отримані, інші доходи від фінансових операцій	Розрахунок бухгалтерії, розрахунок бухгалтерії, бухгалтерська довідка, акт інвентаризації, акт оцінки товарно-матеріальних цінностей, виписка банку, прибутковий касовий ордер, акт на оприбуткування товарно-матеріальних цінностей

Дохід підприємства бере участь у формуванні фінансового результату підприємства, співставлення його доходів і витрат за певний період, з метою визначення основного результату діяльності – прибутку або збитку. в свою чергу, порядок обліку і узагальнення інформації про фінансові результати

регламентуються Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» та іншими законодавчими актами і нормативними документами. Для обліку й узагальнення інформації про фінансові результати призначений рахунок 79 «Фінансові результати», який є операційним, порівняльним. Порівнюючи доходи (кредит рахунка 79) з витратами (дебет рахунка 79) визначають фінансовий результат – прибуток чи збиток. Сальдо рахунка 79 (після порівняння доходів і витрат) при його закритті списується на рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)» таким записом: прибуток – дебет рахунка 79, кредит рахунка 44; збиток – дебет рахунка 44, кредит рахунка 79 [2;36;42]. На рисунку 1.6 зображено модель формування фінансових результатів на рахунках бухгалтерського обліку.

Рис. 1.6. Модель формування фінансових результатів на рахунках бухгалтерського обліку (узагальнено та сформовано автором)

Інформацію щодо фінансових результатів узагальнюють у Журналі 6 (за рахунком 79), Журналі 7 (за рахунком 44) та Головній книзі. У кінці звітної періоду кредитові обороти рахунків 79 і 44 з відповідних Журналів (Журналів-ордерів) переносять до Головної книги [2;36;42;]

З Головної книги дані про доходи розносяться до Звіту про фінансовий результат як результат чистого доходу від реалізації товарів, робіт, послуг, де потім з нього вираховується собівартість реалізованих товарів, робіт, послуг і визначається валовий прибуток, з якого в свою чергу вираховуються усі витрати, які понесло підприємство в звітному операційному циклі і становить фінансовий результат від операційної діяльності, що може становити як прибуток, так і збиток. Якщо підприємство також мало дохід не тільки від операційної діяльності або взагалі не мало, то заповнюється відповідний розділ Звіту відповідно до свого виду доходу, це може бути дохід від фінансової діяльності або інші доходи, що визначені П(С)БО № 15. Також прибуток або збиток визначений за рахунком 44 відображається в пасиві Балансу .

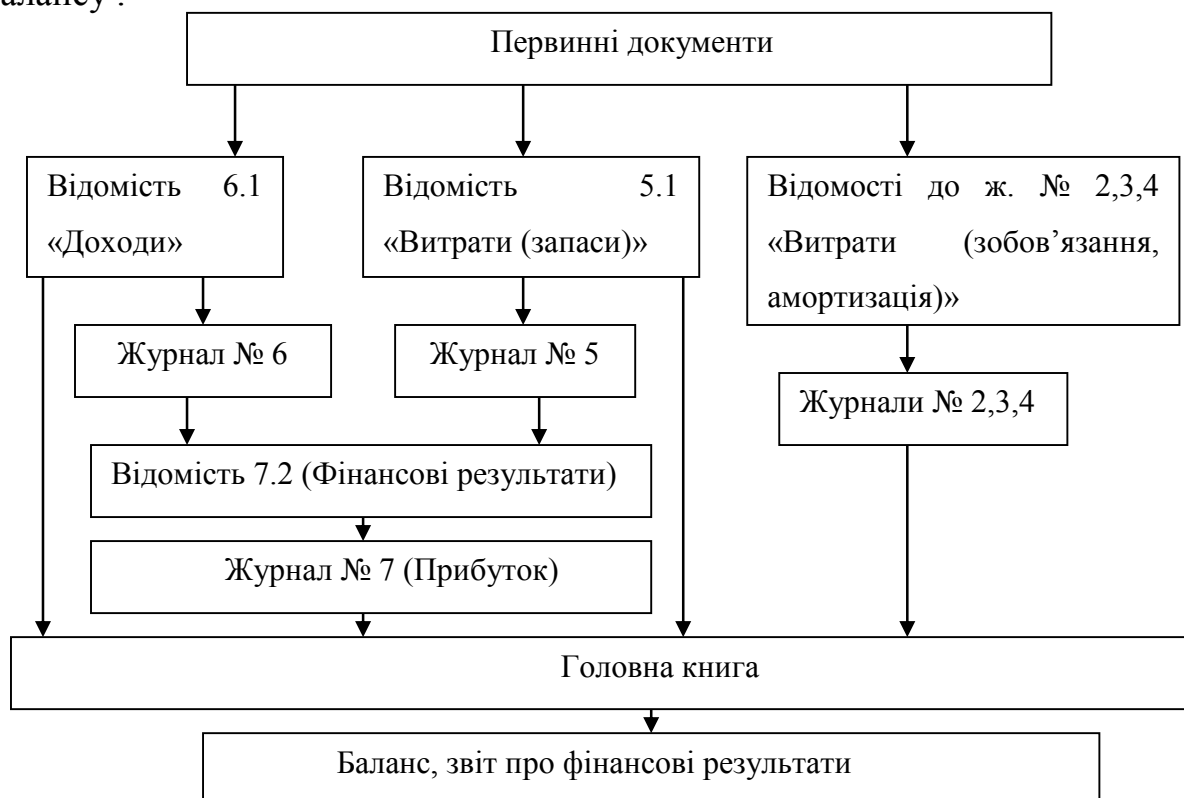

Рис. 1.7. Загальна система обліку доходів і витрат у документах» (складено автором)

Фінансова звітність є одним із найважливіших документів, які складає підприємство. Вона дає змогу зацікавленим сторонам оцінити основні аспекти фінансово-майнового стану суб'єкта господарювання та фінансових результатів його діяльності. До зацікавлених користувачів фінансової звітності варто віднести потенційних інвесторів, кредиторів, покупців, постачальників, власників (акціонерів), конкурентів, менеджерів, персонал підприємства, державні органи, аудиторські компанії, консалтингові компанії та ін. Для тих користувачів, які відносяться до зовнішніх, оприлюднена фінансова звітність є єдиним та найбільш детальним джерелом фінансової інформації про підприємство. Фінансова звітність дає змогу вирішувати такі завдання фінансового аналізу:

- 1) аналіз майнового забезпечення підприємства;
- 2) аналіз джерел формування фінансових ресурсів підприємства;
- 3) аналіз фінансової стійкості підприємства;
- 4) аналіз ліквідності і платоспроможності підприємства;
- 5) аналіз грошових потоків підприємства;
- 6) аналіз кредитоспроможності підприємства;
- 7) аналіз ділової активності підприємства;
- 8) аналіз інвестиційної активності підприємства;
- 9) аналіз прибутковості та рентабельності діяльності підприємства;
- 10) діагностика ймовірності настання банкрутства підприємства;

Автори Волошина О. А., Кордзаія І. А., Даценко С. М. та Ульченко визначають аналіз доходів як частину економічної стратегії підприємства, яка спрямована на створення економічних умов, що забезпечують відшкодування постійних витрат підприємства, покриття змінних витрат, які залежать від обсягу реалізації продукції, повної і своєчасної оплати всіх видів податків, обов'язкових платежів та забезпечення отримання прибутку [6].

Метою аналізу доходів автори виділяють оцінку кінцевих результатів діяльності підприємства, вивчення основних причин їх зміни у динаміці і

порівняння з аналогічними підприємствами в регіоні, з показниками підприємств-конкурентів. Методика аналізу доходів здійснюється як за доходами в цілому по підприємству, так і за їх джерелами надходження [6].

Одними із методичних підходів до аналізу доходів підприємства є:

1. Горизонтальний аналіз доходів – порівняння показників звітного періоду з показниками минулих періодів;
2. Вертикальний (структурний) аналіз доходів підприємства – структурний аналіз доходів підприємства за джерелом їх
3. Порівняльний аналіз доходів: порівняльний аналіз показників підприємства та галузі в цілому, порівняльний аналіз показників підприємства з його конкурентами, порівняльний аналіз звітних та планових показників;
4. Факторний аналіз – статистичний метод аналізу впливу окремих факторів (чинників) на результативний показник. За допомогою нього можна розрахувати суму впливу даних факторів, на основі яких визначити не використані можливості щодо збільшення доходу підприємства. Для проведення факторного аналізу доходів потрібно підготувати необхідну інформацію та розрахувати показники, які впливають на дохід [6].

Пошивалова О. В. в своїй праці визначає аналіз доходів підприємства як один із важливих та основоположних частин в системі загальної оцінки результатів роботи суб'єкта господарювання. Це пов'язано з тим, що визначає автор, доходи мають безпосередній вплив на загальний фінансовий результат діяльності підприємства, який може мати як позитивний, так і негативний характер [45].

У своїй роботі автори Н.В. Піскунова, М.Г. Федорець та К.С. Піскунова провели дослідження щодо аналізу витрат підприємства та визначили основні етапи їх аналізу [37, с.360]. Взявши за основу дослідження вищевказаних авторів виділимо основні етапи для проведення аналізу доходів підприємства (табл. 1.4)

Характеристика основних етапів аналізу доходів підприємства
(узагальнено та складено автором)

Етапи аналізу		Характеристика	Заходи
Підготовчий	Складання плану економічного аналізу	Визначення мети, завдань, предмета і об'єкта аналізу доходів та розподіл роботи між виконавцями; Визначення джерел інформації, систем показників, методів та прийомів аналізу; Рекомендації з послідовності і періодичності дослідження.	Складання плану аналізу і графіка його проведення; Розробка програми і всього інструментарію аналізу
	Забезпечення аналізу	Інформаційне забезпечення аналізу; Матеріально-технічне забезпечення.	Визначення інформаційної бази аналізу; Перевірка правильності даних; Проведення монографічних і соціологічних обстежень.
Основний	Оцінка інформаційних матеріалів	Систематизація інформації, оцінка її достовірності, достатності й адекватності програмі та визначення методам аналізу	Підбирання, перевірка повноти і якості використовуваної в аналізі інформації
	Аналіз показників	Оцінка стану та ефективності діяльності об'єкта аналізу; Визначення показників і групування чинників впливу на величину собівартості; Визначення резервів підвищення ефективності господарювання	Статистична обробка та узагальнення даних; Зіставлення показників; Складання аналітичних розрахунків; Факторний аналіз; Заповнення аналітичних таблиць
Заключний	Остаточна оцінка результатів аналізу	Вивчення та узагальнення резервів виробництва; Визначення заходів з реалізації; Доведення до відома зацікавлених осіб про результати аналізу; Систематичний контроль за виконанням рішення	Складання висновків, доповнених записок по результатам аналізу; Коригування методики та організації аналізу; Апробація результатів; Розповсюдження передового досвіду

Отже, на разі ведення бухгалтерського обліку по операціях з доходами підприємства є одною із найважливіших частин бухгалтерського обліку, адже доходи для підприємства виступають головним фактором, який спонукає підприємство збільшувати обсяг виробництва продукції та здійснювати нововведення. Саме своєчасний, достовірний, повний та правильний облік є основою для проведення аналізу доходів підприємства є важливою та невід'ємною складовою загального аналізу фінансового стану підприємства. Аналіз доходів допомагає оцінити кінцеві результати діяльності підприємства, виявити причини змін порівняно з попередніми періодами, а також порівняти показники аналізу з аналогічними підприємствами-конкурентами в регіоні.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПП «ЄВРОТРАНС ЮГ»

2.1. Загальноекономічна характеристика ПП «Євротранс Юг»

Приватне підприємство «Євротранс Юг», надалі ПП «Євротранс Юг», є суб'єктом малого підприємництва приватного права, що діє відповідно до положень Цивільного кодексу України, Господарського кодексу України, Податкового кодексу України, Законів України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців», Статуту, наказу про облікову політику підприємства, а також інших нормативно-правових актів законодавства України.

Основним видом економічної діяльності підприємства є забезпечення пасажирських перевезень міського та приміського сполучення, а також надання послуг для вантажних перевезень автомобільним транспортом та техобслуговування і ремонт автомобілів.

Засновниками підприємства є Кулачинський Юрій Анатолійович, який займає посаду директора та Кулачинська Олена Опанасівна. ПП «Євротранс Юг» було засноване 9 грудня 2009 року за адресою: Миколаївська область, Первомайський район, вул. Новогрушівська, 9. Ідентифікаційний код підприємства за ЄДРПОУ : 36200606. Статутний капітал підприємства складається з внесків засновників у розмірі 3 530 000 грн.

Для забезпечення безперебійного надання транспортних пасажирських послуг ПП «Євротранс Юг» налічує близько 25 одиниць транспортних пасажирських засобів, 3 бокси для ремонту та їх огляду перед початком роботи, а також на території підприємства знаходиться офіс в якому працюють структурні підрозділи бухгалтерія, диспетчерський відділ, кабінет медичної сестри, механіків та кабінет директора. Загальна кількість

працюючих на підприємстві протягом досліджуваного періоду коливалася в межах від 20 до 30 чоловік. Інформацію щодо зміни кадрів та річного фонду оплати праці на підприємстві наведено в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Зміни кадрів та фонду оплати праці за 2019-2020 роки на
ПП «Євротранс Юг»

Показники	Роки		Відхилення	
	2019	2020	Абсолютні, +/-	Відносні, %
Середньооблікова чисельність працівників, чол.	29	22	-7	-24,14
Фонд оплати праці, тис. грн.	1 587,9	1 376,1	-211,8	-13,3
Середня заробітна плата, грн.	4 562,9	5 212,5	+649,6	14,24

Інформація, яка наведена в табл. 2.1 доводить, що за 2019-2020 роки на ПП «Євротранс Юг» зменшилася середньооблікова чисельність працівників на 7 чоловік, що становить 24,14%. Відповідно дані зміни фонду оплати праці на 13,3%, що склало 211,8 тис. грн.

Задля дослідження ефективності діяльності підприємства та формування стратегії його розвитку проаналізуємо основні економічні показники діяльності приватного підприємства за досліджувані 2019-2020 роки (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Основні економічні показники діяльності ПП «Євротранс Юг»
за 2019-2020 роки

Роки Показники	2019 р.	2020 р.	Відхилення	
			Абсолютні тис. грн.	Відносні %
Усього активів	4 604,8	5 773,6	+1 168,8	+25,4
Основні засоби	4343,4	5486,8	+1 143,4	+0,71

Продовження табл. 2.2

Запаси	75,7	75,7	0	0
Гроші та їх еквіваленти	16,1	15,7	-0,4	-2,48
Дебіторська заборгованість	40,2	16,9	-23,3	-57,9
Разом доходи	2949,9	1385,3	-1564,6	-53,0
Разом втрати	4173,2	1986,4	-2186,8	-52,4
Непокритий збиток	21,6	7,2	-14,4	-66,66
Чисельність працівників	29	22	-7	-24,14

Таблиця 2.2 розрахунків основних економічних показників діяльності ПП «Євротранс Юг» демонструє зміни, що відбулися в діяльності підприємства за 2019-2020 роки. Позитивні зміни відбулися в основних засобах, вони збільшилися на 1143,4 тис. грн., запаси за досліджуваний період залишилися без змін. Щодо грошей та їх еквівалентів, а також дебіторської заборгованості, то дані показники зазнали негативних змін і зменшилися на 0,4 тис. грн. та 23,3 тис. грн. відповідно. Загалом активи підприємства збільшилися за 2019-2020 рік на 1168,8 тис. грн..

Доходи загалом зменшились на 1565,6 тис. грн., що становить 53%, витрати загалом – зменшилися на 2186,8 тис. грн. і становлять 52,4%. Непокритий збиток зменшився на 14,4 тис. грн., що свідчить про покращення ситуації на підприємстві, адже воно поступово зменшує свої збитки за рахунок зменшення витрат та зниженню собівартості наданих послуг.

2.2. Аналіз фінансового стану підприємства

Забезпечення стабільного функціонування підприємств в умовах ринкової економіки об'єктивно вимагає постійної діагностики та прогнозування їхнього фінансового стану з метою виявлення негативних змін

і відповідно своєчасної адекватної реакції на такі зміни. Становлення ринкової економіки в Україні, поява фінансових ринків об'єктивно сприяли розвитку такого важливого напрямку аналітичної роботи, як фінансовий аналіз. Саме розвиток ринкових відносин підвищує відповідальність і самостійність підприємства та інших суб'єктів ринку в підготовці та прийнятті управлінських рішень [47].

Ефективність цих рішень багато в чому залежить від об'єктивності та всебічності оцінювання існуючого фінансового стану підприємства. Участь України у європейських та євроатлантичних інтеграційних процесах вимагає від фахівців економічного спрямування вміння кваліфіковано використовувати облікову інформацію в системі управління з метою проведення стратегічних змін у діяльності підприємства. Для успішного розвитку суб'єкту господарювання, гармонійного забезпечення інтересів його власників, персоналу, інвесторів необхідно проводити постійний моніторинг його фінансового стану. Саме фінансові показники діяльності підприємства є індикатором його конкурентоспроможності й ефективності господарювання в ринковій економіці [47].

Сутність фінансового аналізу полягає у підборі, систематизації та вивченні даних про фінансові ресурси підприємства та їх використання з метою мобілізації коштів, необхідних для виконання запланованих завдань та погашення фінансових зобов'язань в процесі господарської діяльності підприємства. Досить часто фінансовий аналіз називають аналізом балансу. Адже у свій час саме аналіз балансу і комерційна арифметика (у сучасному розумінні фінансовий менеджмент) були покладені в основу фінансового аналізу [47].

Фінансовий стан – одна з найважливіших характеристик виробничо-фінансової діяльності підприємства. Фінансовий стан підприємства, його стійкість та стабільність залежать від результатів його виробничої, комерційної та фінансової діяльності. Якщо поставлені завдання в перерахованих видах діяльності успішно реалізуються, це позитивно

впливає на фінансові результати фінансово-господарської діяльності підприємства [22;48;50].

Об'єктивно оцінку фінансового стану можна здійснити не через один, навіть найважливіший показник, а тільки за допомогою комплексу системи показників, що детально й усебічно характеризують господарське становище підприємства. Показники оцінки фінансового стану підприємства мають бути такими, щоб усі ті, хто пов'язаний із підприємством економічними відносинами, могли одержати відповідь на запитання, наскільки надійне підприємство як партнер у фінансовому відношенні [3].

Проведені в кваліфікаційній роботі дослідження свідчать про те, що на досліджуваному підприємстві протягом 2018-2020 років економічний аналіз не проводився, відносно жодного об'єкту.

Для більш детального вивчення основних показників діяльності ПП «Євротранс Юг» проведемо аналіз його фінансового стану за 2019-2020 роки. В якості інформаційної бази використаємо Форму № 1 та № 2 фінансової звітності за вказаний вище період.

Зазвичай аналіз фінансового стану розпочинають із структурно-динамічного аналізу Звіту про фінансовий стан (Балансу) підприємства. Інформація щодо цього аналізу за 2018-2020 роки по ПП «Євротранс Юг» наведено у таблиці 2.3 та 2.4.

Інформація викладена в табл. 2.3, 2.4, щодо активів підприємства дозволяє зробити висновок, що найбільшу питому вагу у їх складі становлять необоротні активи, а саме: 93,16% у 2018 році, 94,32% у 2019 році і 95,03% у 2020 році.

Розрахунки наведені в табл. 2.3 демонструють - збільшення необоротних активів на 372,1 тис. грн., що становить 9,37% та збільшенням питомої ваги в активі балансу на 1,16%, це пов'язано із придбанням підприємством автотранспортного пасажирського засобу Mercedes Craftier в 2019 році.

Таблиця 2.3

Структурно-динамічний аналіз Звіту про фінансовий стан підприємства ПП «Євротранс Юг» за 2018-2019 рік

Назва статті	Абсолютні величини		Питома вага, %		Зміни			
	на початок звітної періоду	на кінець звітної періоду	на початок звітної періоду	на кінець звітної періоду	в абсолютних величинах (3 - 2)	у питомій вазі (5 - 4)	у процентах на початок періоду (6 : 2 * 100)	у процентах до зміни підсумку балансу (6 : 66 * 100)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Активи								
Необоротні активи	3 971,30	4 343,40	93,16	94,32	+372,10	+1,16	+9,37	+108,77
Оборотні активи	291,40	261,40	6,84	5,68	-30,00	-1,16	-10,30	-8,77
- запаси	0,00	75,70	0,00	1,64	+75,70	+1,64	0,00	+22,13
- дебіторська заборгованість	266,10	40,20	6,24	0,87	-225,90	-5,37	-84,89	-66,03
- грошові кошти	25,30	16,10	0,59	0,35	-9,20	-0,24	-36,36	-2,69
- інші оборотні активи	0,00	129,40	0,00	2,81	+129,40	+2,81	0,00	+37,83
Баланс	4 262,70	4 604,80	100,00	100,00	+342,10	0,00	+8,03	+100,00
Пасиви								
Власний капітал	1 208,80	3 508,40	28,36	76,19	+2 299,60	+47,83	+190,24	+672,20
Поточні зобов'язання	3 053,90	1 096,40	71,64	23,81	-1 957,50	-47,83	-64,10	-572,20
- кредиторська заборгованість	118,50	66,40	2,78	1,44	-52,10	-1,34	-43,97	-15,23
- інші поточні зобов'язання	2 935,40	1 030,00	68,86	22,37	-1 905,40	-46,49	-64,91	-556,97
Баланс	4 262,70	4 604,80	100,00	100,00	+342,10	0,00	+8,03	+100,00

Таблиця 2.4

Структурно-динамічний аналіз Звіту про фінансовий стан підприємства ПП «Євротранс Юг» за 2019-2020 рік

Назва статті	Абсолютні величини		Питома вага, %		Зміни			
	на початок звітної періоду	на кінець звітної періоду	на початок звітної періоду	на кінець звітної періоду	в абсолютних величинах (3 - 2)	у питомій вазі (5 - 4)	у процентах на початок періоду (6 : 2 * 100)	у процентах до зміни підсумку балансу (6 : 66 * 100)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Активи								
Необоротні активи	4 343,40	5 486,80	94,32	95,03	+1 143,40	+0,71	+26,32	+97,83
Оборотні активи	261,40	286,80	5,68	4,97	+25,40	-0,71	+9,72	+2,17
- запаси	75,70	75,70	1,64	1,31	0,00	-0,33	0,00	0,00
- дебіторська заборгованість	40,20	16,90	0,87	0,29	-23,30	-0,58	-57,96	-1,99
- грошові кошти	16,10	15,70	0,35	0,27	-0,40	-0,08	-2,48	-0,03
- інші оборотні активи	129,40	178,50	2,81	3,09	+49,10	+0,28	+37,94	+4,20
Баланс	4 604,80	5 773,60	100,00	100,00	+1 168,80	0,00	+25,38	+100,00
Пасиви								
Власний капітал	3 508,40	3 522,80	76,19	61,02	+14,40	-15,17	+0,41	+1,23
Поточні зобов'язання	1 096,40	2 250,80	23,81	38,98	+1 154,40	+15,17	+105,29	+98,77
- кредиторська заборгованість	66,40	100,40	1,44	1,74	+34,00	+0,30	+51,20	+2,91
- інші поточні зобов'язання	1 030,00	2 150,40	22,37	37,25	+1 120,40	+14,88	+108,78	+95,86
Баланс	4 604,80	5 773,60	100,00	100,00	+1 168,80	0,00	+25,38	+100,00

В цьому ж періоді оборотні активи в абсолютній величині зменшилися на 30,0 тис. грн. (10,3%), що призвело до зменшення їх питомої ваги в активі балансу на 1,16%. Дані зміни пов'язані із використанням запчастин для поточного ремонту власного транспорту, погашенням кредиторської заборгованості за попередні роки.

Розрахунки наведені в табл. 2.4 щодо активу балансу демонструють - збільшення необоротних активів у 2020 році порівняно із 2019 роком на 1 143,4 тис. грн. (26,32%) та збільшення їх питомої ваги в активі балансу на 0,71%, це пов'язано із придбанням підприємством автотранспортного пасажирського засобу Рута в 2020 року. Оборотні активи в абсолютній величині в 2020 році збільшилися на 25,4 тис. грн.(9,72%), в той час їх питома вага зменшилася в активі балансу на 0,71%, зменшення питомої ваги оборотних активів пов'язане з збільшення питомої ваги необоротних активів у загальній вартості активів підприємства, а збільшення вартості оборотних активів із закупівлею запчастин для ремонту власного транспорту, а також виникненням дебіторської заборгованості по розрахунках з бюджетом на кінець періоду.

Частка кожного виду активів в загальній їх вартості зображена на рис. 2.1, 2.2 та 2.3.

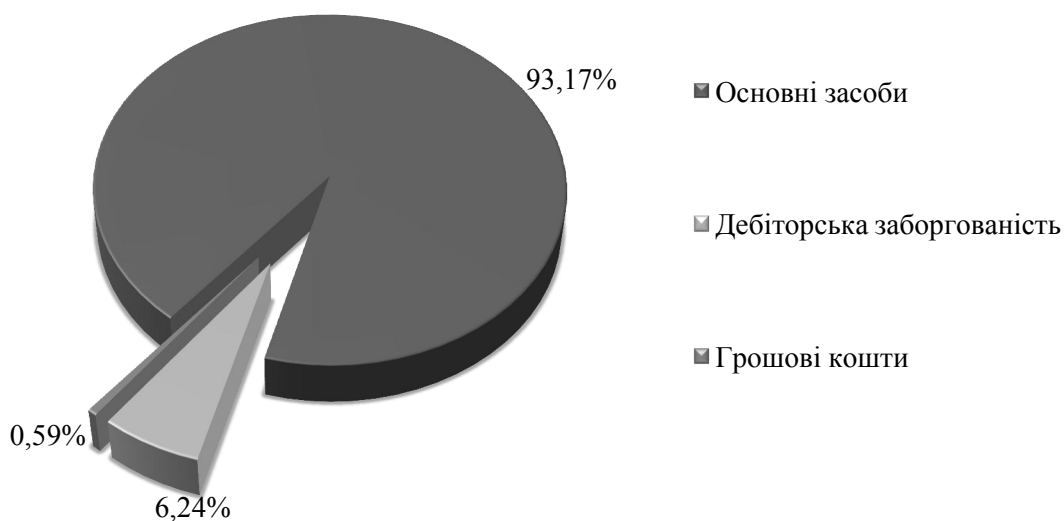

Рис. 2.1. Склад активів ПП «Євротранс Юг» у 2018 році

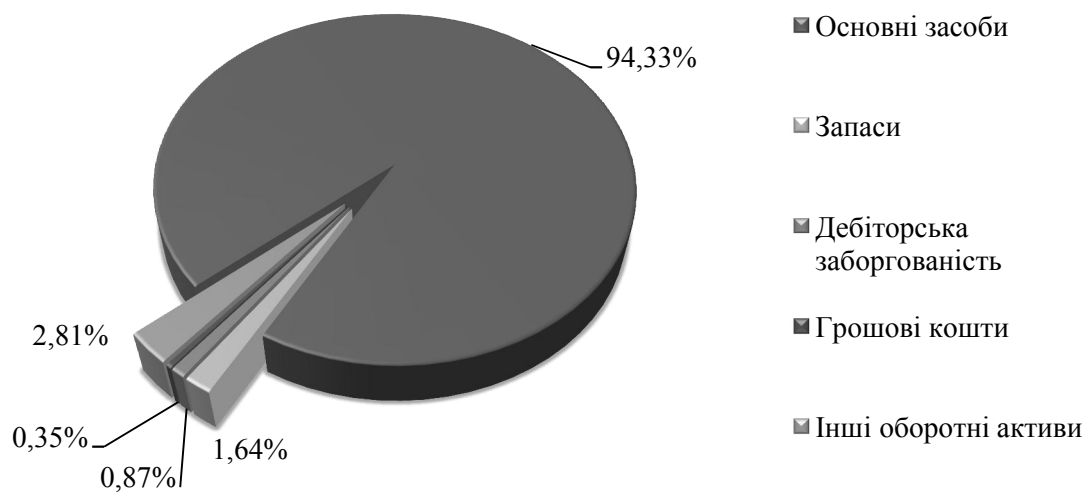

Рис 2.2. Склад активів ПП «Євротранс Юг» у 2019 році

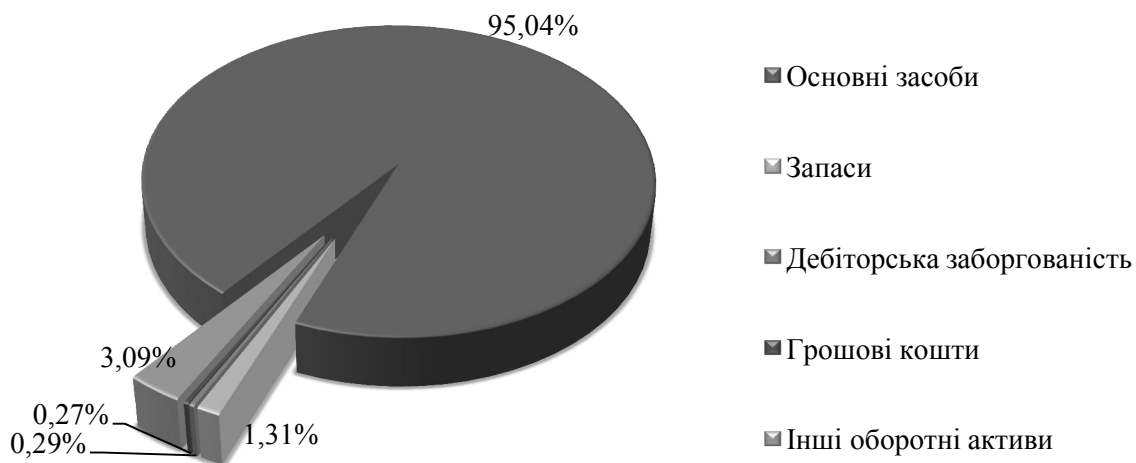

Рис. 2.3 Склад активів ПП «Євротранс Юг» у 2020 року

Що стосується пасивів досліджуваного підприємства, то вони складаються з власного капіталу та поточних зобов'язань, в свою чергу

власний капітал включає статутний капітал та нерозподілений прибуток непокритий збиток. А поточні зобов'язання – кредиторську заборгованість за розрахунками та інші поточні зобов'язання.

Інформація наведена в табл. 2.3. та 2.4 свідчить про наявність у їх складі власного капіталу та поточних зобов'язань. Більшу частину у 2018 році 71,64% займали саме поточні зобов'язання в той час як власний капітал становив 28,36%, пояснюється це значним розміром збитку 2 321,2 тис. грн. у 2018 році.

В 2019 році питома вага власного капіталу збільшилася до 76,19%, а поточних зобов'язань зменшилася до 23,81% пояснюється це тим, що за досліджуваний період відбулося зменшення непокритого збитку на 2 299,6 тис. грн., що свідчить про покращення ситуації на підприємстві, адже воно поступово зменшило свої збитки за рахунок зменшення витрат та зниження собівартості наданих послуг.

У 2020 році питома вага власного капіталу знову зменшується до 61,02%, відповідно зростає питома вага поточних зобов'язань до 38,98%. Позитивним моментом є зменшення розміру непокритого збитку на 14,4 тис. грн.

Що стосується динамічних змін у складі пасивів ПП «Євротранс Юг», то загальна їх вартість у 2019 році збільшилася на 342,1 тис. грн. порівняно із 2018 роком, що склало 8,03%, а в 2020 році збільшилася на 1 168,8 тис. грн. порівняно із 2019 роком, що склало 25,4%.

Стосовно змін власного капіталу, то розрахунки та причини були охарактеризовані вище, а щодо поточних зобов'язань, то вони загалом зменшилися на 47,83 тис. грн. у 2019 році за рахунок зменшенням поточної кредиторської заборгованості на 1,34 тис. грн. та інших поточних зобов'язань на 1 905,4 тис. грн., що в свою чергу пов'язано із погашенням заборгованості за одержаними авансами. В 2020 році аналогічно спостерігаємо зростання розміру поточних зобов'язань на 1 154,4 тис. грн. (105,29%). Такий вплив спричинило зростання інших поточних зобов'язань, а саме зростання

вартості одержаних авансів. Після скасування карантинних обмежень та відновлення міжобласних перевезень, з мінімальною кількістю пасажирів, квитки серед споживачів реалізовувалися завчасно.

Частка кожного виду активів в загальній їх вартості зображена на рис. 2.4, 2.5 та 2.6.

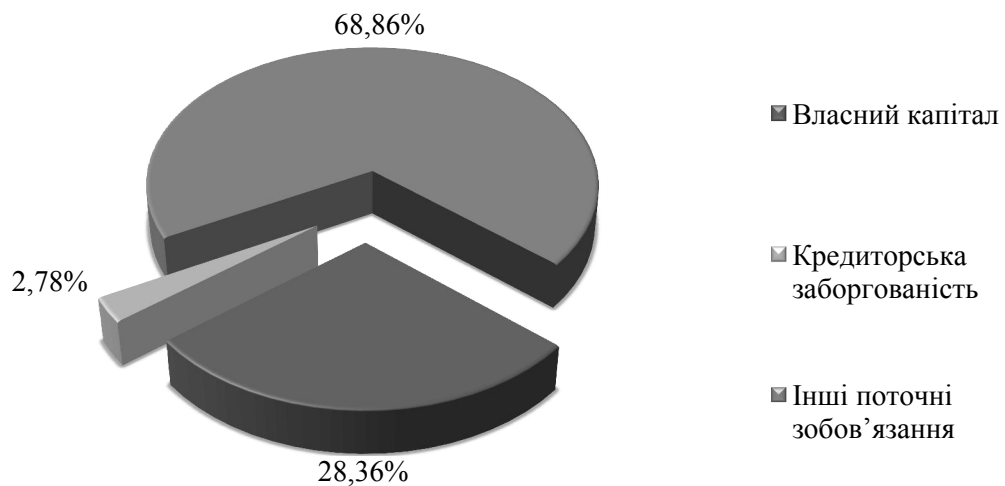

Рис. 2.4. Склад пасиву балансу ПП «Свротранс Юг» у 2018 році

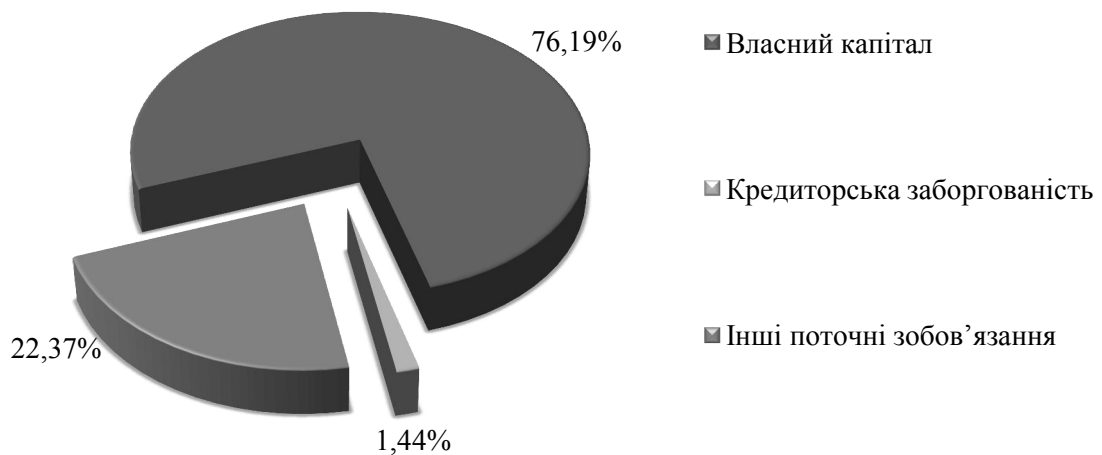

Рис. 2.5. Склад пасиву балансу ПП «Свротранс Юг» у 2019 році

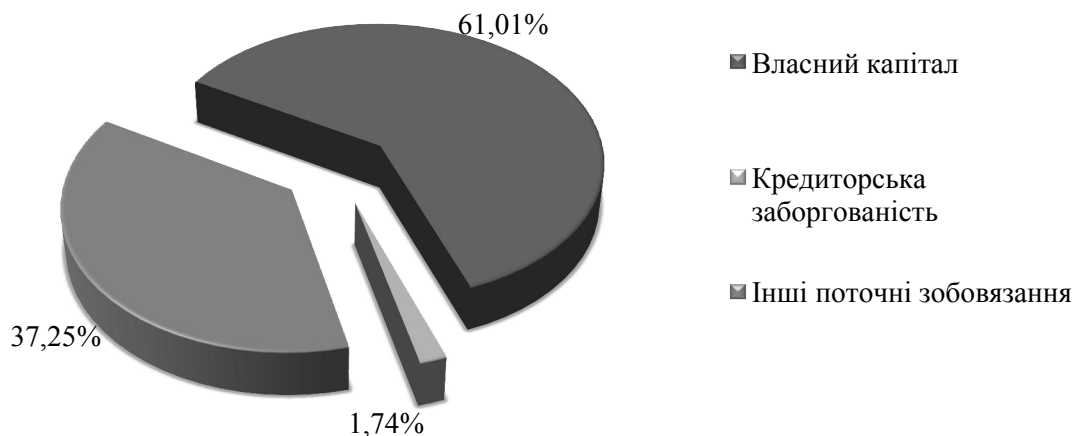

Рис 2.6. Склад активів ПП «Євротранс Юг» у 2020 році

Другим етапом аналізу фінансового стану підприємства прийнято вважати коефіцієнтний аналіз який передбачає розрахунок показників ліквідності та платоспроможності, ділової активності фінансової стійкості та прибутковості.

Показники ліквідності показують спроможність підприємства виконувати свої поточні зобов'язання за рахунок оборотних активів. Підприємство вважається ліквідним якщо його оборотні активи перевищують поточні зобов'язання. Для більш детального дослідження ліквідності господарюючого суб'єкта використовують систему фінансових коефіцієнтів, які допомагають більш детально дослідити діяльність підприємства.

Першою групою показників за якими проведемо аналіз фінансового стану підприємства будуть показники ліквідності, а саме коефіцієнти абсолютної ліквідності, проміжної ліквідності та загальної ліквідності, дані по їх розрахунках представлені у табл. 2.5.

Аналіз показників ліквідності за 2019-2020 роки

Коефіцієнти	2019	2020	Відхилення
			Абсолютні, +/-
Абсолютної ліквідності	0,008	0,015	+0,07
Проміжної ліквідності	0,095	0,169	+0,74
Загальної ліквідності	0,095	0,238	+0,143

Коефіцієнт абсолютної ліквідності показує ту частину короткострокових фінансових зобов'язань підприємства, яка може бути сплачена підприємством найближчим часом, не чекаючи погашення дебіторської заборгованості або реалізації інших активів. Нормативним значенням для даного показника є коливання від 0,25 до 0,5 [24],

У ПП «Євротранс Юг» даний коефіцієнт знаходиться поза нормативним значенням, в той час спостерігається тенденція збільшення даного показника в 2020 році порівняно з 2019 роком, дані відхилення становлять 0,07 і показують позитивні зміни в діяльності підприємства, що в майбутньому призведуть до значного покращення його фінансового стану.

Коефіцієнт проміжної ліквідності показує спроможність підприємства погасити свої поточні зобов'язання перед кредиторами у разі падіння товарообігу. Нормою для даного показника є коливання в межах 0,7-1,0 [24]. Проведені розрахунки на досліджуваному підприємстві показують, що даний показник знаходиться нижче норми, але як із коефіцієнтом абсолютної ліквідності, так із коефіцієнтом проміжної ліквідності можна спостерігати позитивні зміни у 2020 рік порівняно із 2019 роком. Коефіцієнт збільшився на 0,74.

Коефіцієнт загальної ліквідності показує скільки грошових одиниць оборотних активів припадає на грошову одиницю поточних зобов'язань. Нормативним значенням даного коефіцієнта є значення $\geq 1,0$ [24].

В поточному аналізі нашого підприємства за 2019-2020 роки даний показник знаходиться поза нормою, але спостерігається його збільшення в 2020 році на 0,143.

Підсумовуючи аналіз показників ліквідності досліджуваного підприємства констатуємо їх низьке значення, що свідчить про неспроможність термінового погашення ПП «Євротранс Юг» своїх поточних зобов'язань за рахунок власних оборотних активів, що спричиняє потребу в залученні позикових коштів.

Наступним кроком проведення аналізу є розрахунок показників ділової активності, а саме коефіцієнту оборотності дебіторської заборгованості, періоду погашення дебіторської заборгованості, оборотності активів, а також тривалості фінансового циклу (табл. 2.6.)

Таблиця 2.6

Аналіз показників ділової активності

Коефіцієнти	2019 р.	2020 р.	Відхилення	
			Абсолютні	Відносні
Оборотності дебіторської заборгованості	20,851	26,445	+5,594	+26,83
Період погашення дебіторської заборгованості, днів	17,0	14,0	-3,0	-17,65
Оборотності активів	0,872	0,913	+0,041	+4,7
Тривалість фінансового циклу, днів	17,0	18,0	+1,0	+5,88

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості показав кількість обертів дебіторської заборгованості за досліджуваний період. Кількість обертів дебіторської заборгованості у 2020 році перевищила кількість обертів у 2019 році на 5,6 або 26,83%, що демонструє позитивну динаміку.

Період погашення дебіторської заборгованості зменшився на 3 дні, що становить 17,65% і показав, що погашення виставлених підприємством рахунків займало 14 днів у 2020 порівняно із 17 днями у 2019 році.

Для порівняння нормативне значення даного показника складає до 30 днів [21].

Коефіцієнт оборотності активів демонструє ефективність використання підприємством власних активів. Нормативне значення для даного показника визначити складно, адже все залежить від сфери діяльності підприємства. Тому доцільно розглядати даний показник в динаміці, зазначає науковець Кобилецький В. Р. у своїй науковій роботі [21].

Що стосується даного показника для ПП «Євротранс Юг», то протягом досліджуваного періоду він збільшився на 0,041 або на 4.7%, і це є позитивною тенденцією в динаміці діяльності підприємства.

Наступним показником за яким охарактеризуємо ділову активність підприємства є тривалість фінансового циклу. Даний показник показує період, протягом якого власні оборотні кошти здійснюють один повний оборот [21]. По розрахунках проведених по ПП «Євротранс Юг», спостерігається негативна тенденція, так як даний показник збільшився на 5,88%, а позитивною тенденцією для даного показника навпаки є зменшення кількості днів повного обороту.

В цілому аналіз показників ділової активності показав ефективність використання фінансових ресурсів ПП «Євротранс Юг», що підтверджено позитивною динамікою практично всіх показників, окрім показника тривалості фінансового циклу.

Наступним кроком є аналіз фінансової стійкості, який проведемо шляхом розрахунку коефіцієнтів фінансової незалежності та залежності, а також коефіцієнту заборгованості (табл. 2.7).

Аналіз показників фінансової стійкості

Коефіцієнти	2019 р.	2020 р.	Відхилення	
			Абсолютні	Відносні, %
Фінансової незалежності	0,284	0,762	+0,478	+168,31
Фінансової залежності	3,526	1,313	-2,213	-62,76
Заборгованості	0,716	0,238	-0,478	-66,76

Коефіцієнт фінансової незалежності показує яку кількість активів підприємство може профінансувати за рахунок власних фінансових ресурсів. Нормативне значення даного показника знаходиться в межах від 0,4 до 0,6. Перевищення чи зниження показника за нормативні значення можуть свідчити про високі фінансові ризики або про те, що підприємство використало не весь свій можливий потенціал [21].

У 2019 році ПП «Євротранс Юг» могло профінансувати 28% свої активів за рахунок власного капіталу, а у 2020 році – 76% своїх активів. Дані зміни демонструють позитивну динаміку і покращення фінансового стану досліджуваного підприємства. Відбулося таке покращення за рахунок зменшення суми непокритого збитку.

Показник фінансової залежності характеризує фінансову стійкість та здатність підприємства здійснювати діяльність у довгостроковій перспективі. Нормативним значенням даного показника є ≤ 2 [21].

Як видно із розрахунків в табл. 2.7 у 2019 році коефіцієнт був вище за норму більше ніж на 1,0 і демонстрував, що у підприємства є високий рівень залежності. Але у 2020 році даний показник знизився за нормативне значення, що свідчить про зниження рівня його залежності та збільшення рівня фінансової незалежності.

Коефіцієнт заборгованості визначає наскільки діяльність підприємства фінансується за рахунок позичених коштів. Нормативним значенням є 0,5[24], перевищення розміру даного показника свідчить про те, що більша

частина активів ПП «Євротранс Юг» профінансована за рахунок позичених коштів у 2019 році, його зниження пояснює, що у 2020 році більша частина активів профінансована за рахунок власних коштів.

Підсумовуючи аналіз фінансової стійкості ПП «Євротранс Юг» можемо говорити про значне покращення фінансової незалежності у 2020 році порівняно із 2019 роком, підтвердженням цього є позитивна динаміка показників фінансової стійкості.

Заключним етапам аналізу фінансового стану є аналіз прибутковості, реалізація якого здійснюється через розрахунок наступних показників: рентабельність активів, власного капіталу, оборотних активів. Дані по їх розрахунках представлені у табл. 2.8.

Таблиця 2.8

Аналіз показників прибутковості

Показники	2019 р.	2020 р.	Відхилення	
			Абсолютні	Відносні, %
Рентабельність активів	-54,301	-0,487	-53,814	-99,13
Рентабельність власного капіталу	-168,459	-0,916	-167,543	-99,45
Рентабельність оборотних активів	-1 174,399	-7,815	-1 166,584	-99,33

Аналіз показників прибутковості ПП «Євротранс Юг» за 2019-2020 роки демонструє негативний фінансовий стан підприємства, пояснюється це наявністю непокритого збитку у досліджуваного підприємства протягом 2019-2020 років. В той час, спостерігаємо покращення показників, що демонструють прибутковість підприємства, завдяки зменшенню розміру непокритого збитку. Вважаємо, що протягом найближчого часу підприємство вийде на стабільний прибуток і покращить показники прибутковості до нормативних значень.

Підсумовуючи вище викладене після проведеного аналізу можна зробити висновок та виділити основні причини збитковості підприємства :

великий пасажирообіг пільгової категорії громадян саме на міських перевезеннях, компенсація за які із місцевого бюджету здійснюється не своєчасно або не в повному обсязі; зменшення доходів населення в зв'язку із карантинном, призвело до зниження платоспроможності громадян, що в свою чергу знизило попит на перевезення міським транспортом; нерівні умови конкуренції між перевізниками.

Для підвищення ефективності діяльності ПП «Євротранс Юг» необхідно провести удосконалення тарифної політики, цього можна досягти завдяки формуванню таких тарифів, які будуть покривати витрати понесені за перевезення 1 пасажир, підвищити контроль за забезпеченням повної компенсації витрат на перевезення пільгових категорій громадян на міських маршрутах і розглянути доцільність створення резервного капіталу на випадок збитків. Також підприємству слід переглянути наявні схеми руху по міським маршрутам.

РОЗДІЛ 3

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ТА ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ДОХОДІВ

ПП «ЄВРОТРАНС ЮГ»

3.1. Бухгалтерський облік доходів ПП «Євротранс Юг»

Бухгалтерський облік у ПП «Євротранс Юг» організований відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність», Національних положень стандартів бухгалтерського обліку та наказу «Про облікову політику підприємства».

Підприємство при веденні обліку застосовує журнальну форму та веде свій облік автоматизовано застосовуючи бухгалтерське програмне забезпечення 1С: Підприємство 7.7. Також використовується програми «М.Е.Дос», за допомогою якої підприємство в електронному вигляді, складає та подає у встановлені строки звітність до відповідних контролюючих органів.

Для зв'язку із банком підприємство використовує систему «Клієнт-банк». Поточний рахунок ПП «Євротранс Юг» відкритий в Акціонерному товаристві Альфа-Банк.

Виробнича діяльність досліджуваного підприємства зосереджена на виконанні перевезень на внутріміських, приміських та міжобласних магістралях. Перевезення по міським маршрутах є пріоритетним для даного підприємства. Особливістю підприємства є надання соціально значущих послуг, від якості безпечності, доступності яких залежить соціально-економічна ситуація в країні та в окремих містах та регіонах. Відповідно спостерігаємо галузеві особливості діяльності підприємства, що мають прямий вплив на організацію та методику бухгалтерського обліку (рис.3.1).

Рис. 3.1. Галузеві особливості діяльності ПП «Євротранс Юг»

Визначення доходів від наданих пасажирських послуг на підприємстві ведеться шляхом обліку проданих проїзних квитків

Підприємство здійснює продаж квитків 3 способами : придбання у міському автовокзалі, через інтернет-ресур BusFor та безпосередньо в салоні транспортного засобу. Придбання квитків у касі автовокзалу та через

інтернет-ресур можливе лише для міжобласних перевезень, для міських та приміських перевезень характерний продаж квитків у салоні автобусу.

Для більш точного обліку проїзних квитків на підприємстві ведуть книгу реєстру розрахункових операцій. В даному реєстрі вказується кількість проданих білетів за робочий день, із зазначенням дати, ціни за 1 білет, серії білету, «початкових», «кінцевих» та «після закінчення роботи» номерів білетів, а також прізвища та ініціалів водія який був на маршруті, номера зміни, номера маршруту, державного номеру транспортного засобу та суми готівки, що була у водія на початок дня. В подальшому ця ж інформація дублюється у відривні частині книги реєстру розрахункових операцій та підбивається підсумок по кількості проданих білетів та загальній сумі за день з особистим підписом водія. Квитки на проїзд є бланком суворої звітності та обліковуються за фактичною ціною придбання на рахунку 20 «Сировина та матеріали». Одразу зазначимо, що найбільш зручним та рекомендованим для автотранспортних підприємств способом ведення квитків є рахунок 209 «Інші матеріали» з одночасним обліком на позабалансовим рахунку 08 «Бланки суворого обліку». Отриману виручку за день водії здають до каси підприємства (рис 3.2).

На підприємстві диспетчер перед кожним рейсом, після обов'язкового огляду водія медичною сестрою, автотранспортного засобу – механіком, видає подорожній лист для автобусу (форма №6) і проставляє штамп, в якому вказується марка автобусу, державний номер, прізвище водія. Даний лист видається на 1 робочий день та повертається в кінці робочого дня диспетчеру з відміткою на міському диспетчерському пункті про здійснення рейсу. В окремому рядку вказується інформація щодо використаного пального, в кінці дня підбивають підсумок залишку пального – враховуючи наявність на момент виходу на рейс, використаного протягом дня та залишку на кінець дня. Щоденно диспетчер складає разом з іншими службами диспетчерський рапорт який є основою для використання його керівництвом ПП «Євротранс Юг».

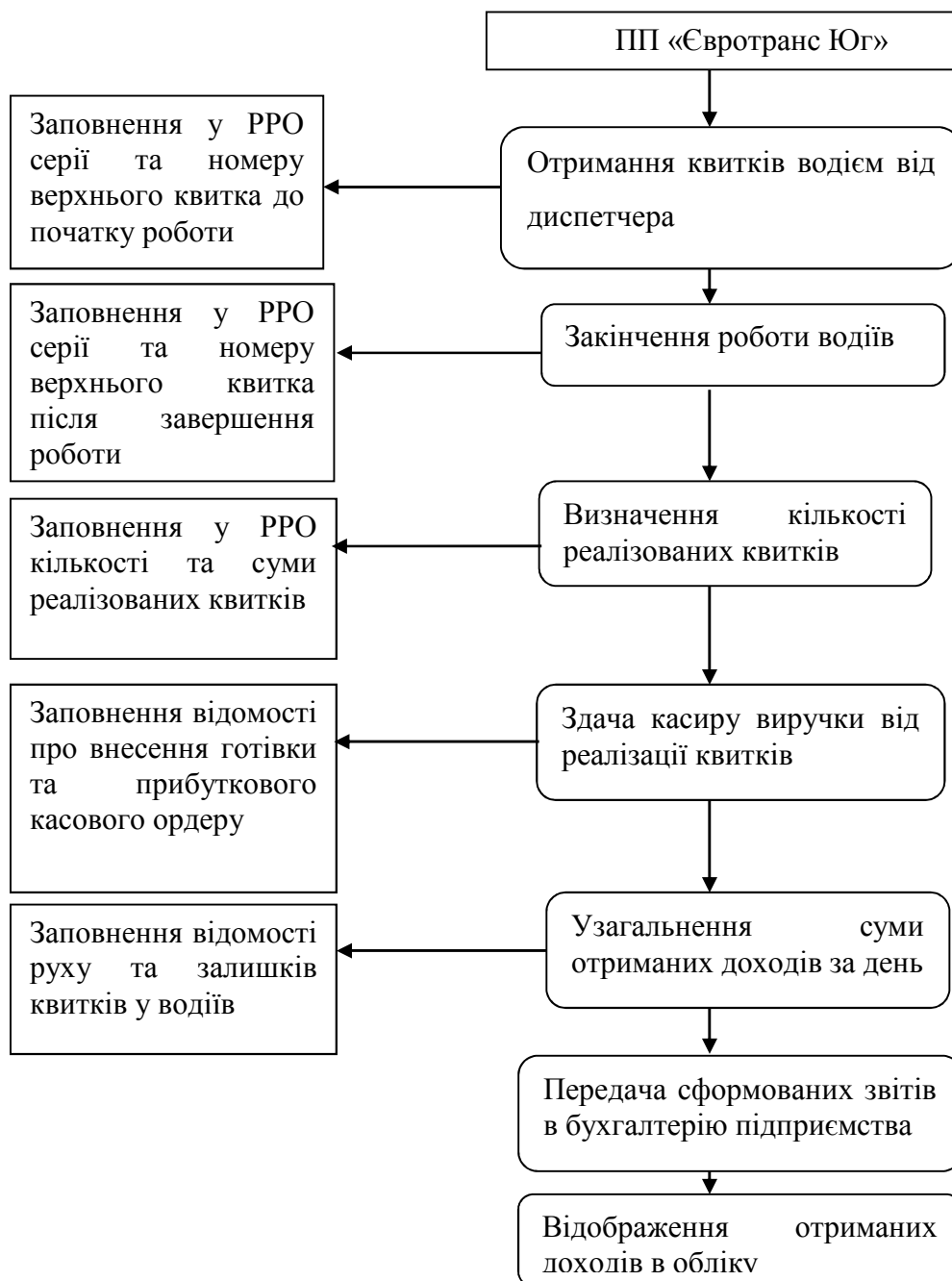

Рис 3.2. Організація обліку доходу від реалізації квитків на міських перевезеннях

У прийнятті рішень щодо підвищення технічної готовності парку автомобілів

Подорожні листи є бланками суворої звітності, які диспетчер реєструє перед видачею в спеціальній книзі. Інформацію яка відображається в подорожньому листі переносять у картку обліку робочого часу автобусу. На

підставі карток складають зведену відомість обліку роботи транспортного засобу. Дані подорожні листи видаються на міські та приміські перевезення.

Крім здійснення міських та приміських перевезень ПП «Євротранс Юг» здійснює разові замовлення. Для обліку таких замовлень ведеться книга замовлень, де реєструються подорожні листи щодо поїздок в розрізі контрагентів від яких надійшли замовлення. Для здійснення даного виду перевезень з підприємством заключають договір, де вказують детальну інформацію про шлях, кількість осіб яких мають перевезти з пункту А до пункту Б. Підприємство, в свою чергу, розраховує кілометраж замовленої поїздки, заробітну плату водія автотранспортного засобу, кількість пального яке потрібно для здійснення перевезення. Від контрагентів підприємство вимагає дозволу на перевезення визначеної кількості осіб, за необхідності, наявність у кожного з пасажирів документів які посвідчують особу.

На основі договорів на замовлення, подорожніх листів та інших документів, що підтверджують виконання роботи, бухгалтерія ПП «Євротранс Юг» виписує рахунки на оплату . Розрахунок за надані послуги контрагенти може бути проведений готівкою через внесення її до каси підприємства або безготівково - через розрахунковий рахунок в банку підприємства. При зриві перевезень з вини клієнта водієм складається акт про невиконання замовлення

Дані операції визнаються підприємством як виручка від реалізації послуг і обліковуються на рахунках 7 класу «Доходи та фінансові результати».

Для визначення сум операційного доходу підприємство використовує рахунки, які стосуються реалізації послуг та компенсації за перевезення пільгової категорії пасажирів, а саме 70, 71 та 79, із відповідними субрахунками.

На 70 рахунку із субрахунком 703 «Дохід від реалізації робіт та послуг» підприємство відображає операційний дохід від реалізації своїх

послуг із перевезення, до якого відкриває субрахунки в аналітиці міських, приміських, міжобласних перевезень та разових замовлень.

На рахунку 71 відображаються лише інші операційні доходи, що складаються із відшкодуванням підприємству коштів за перевезення деяких категорії населення яким було надано право на безоплатний проїзд. Дані кошти відшкодовуються щомісяця Управлінням соціального захисту населення міста Первомайська та Мигіївською, Кам'яномостівською та Синюхобридською ОТГ.

На рахунку 79 підприємство визначає фінансові результати на кінець кожного звітного періоду та списує їх на 44 рахунок «Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)».

Враховуючи те, що джерелом доходів є не лише виручка від перевезень пасажирів, а компенсація за безоплатний проїзд за рахунок місцевого бюджету, то паралельно з бухгалтерським обліком є доцільним ведення внутрішньогосподарського обліку з метою точного визначення кількості пільгових категорій пасажирів на всіх маршрутах та повному їх відшкодуванню, досягти цього можливо через запровадження автоматизованої системи обліку оплати за проїзд, що надасть можливості підприємству уникати збитковості.

Первинні документи, які перераховані вище, фіксують факти здійснення господарських операцій з доходами досліджуваного підприємства і забезпечують достовірність бухгалтерської інформації. На їх підставі бухгалтер складає регістри бухгалтерського обліку, а саме Журнал 6, де показує аналітичні дані про доходи та кореспонденцію рахунків в операціях з доходами. Після заповнення Журналу 6 бухгалтер переносить дані до Головної книги, яка в свою чергу є основою для складання звітності. ПП «Свротранс Юг» подає фінансову, статистичну, податкову та інші види звітностей характерних для автотранспортних підприємств, в строк, до контролюючих органів у Миколаївській області. Більшість інформації яка

наводиться в статистичних звітах стосується обсягу перевезення пасажирів, джерел та розміру доходів (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Види звітності по ПП «Євротранс Юг»

Назва	Вид звіту	Період складання
Фінансова звітність	– Звіт про фінансовий стан (Баланс) форма №1-мс;	Річна
	– Звіт про фінансові результати форма №2-мс	Річна
Статистична звітність характерна для автотранспортних підприємств	– 1-послуги Звіт про обсяги реалізованих послуг;	Квартальна
	– 11-мтп Звіт про постачання та використання енергії;	Річна
	– 2-тр Звіт про роботу автотранспорту;	Річна
	– 31-авто Звіт про перевезення автомобільним транспортом вантажів за видами вантажів та пасажирів за видами сполучення;	Квартальна
	– 4-мтп Звіт про використання запасів палива;	Річна
	– 51-авто Звіт про перевезення вантажів та пасажирів автомобільним транспортом;	Місячна
	– ІНН – обстеження інноваційної діяльності підприємства	1 раз на 2 роки

Серед недоліків ведення обліку у ПП «Євротранс Юг» визначено невідповідність існуючих форм первинних документів, якими оформлюються на підприємстві процес перевезень, новітнім вимогам документування в сфері автотранспортних послуг. А саме мова йде про подорожній лист форма яка застосовується на підприємстві втратила чинність у 2004 році. Дана помилка не призводить до грубих порушень в обліковому процесі та не впливає на розмір фінансового результату, в той же час порушує сучасні вимоги ведення бухгалтерського обліку.

3.2. Економічний аналіз доходів ПП «Євротранс Юг»

Основними методами аналізу доходів підприємства, як вже згадувалося в п. 1.2 кваліфікаційної роботи, є горизонтальний, вертикальний, порівняльний та факторний аналізи.

Враховуючи той факт, що на досліджуваному підприємстві спостерігаємо наявність лише доходів від операційної діяльності, для більшої інформативності проведемо структурно-динамічний аналіз його доходів, витрат та фінансових результатів за 2019-2020 роки, (табл. 3.2). В якості інформаційної бази використаємо Форму № 1 та № 2 фінансової звітності за вказаний вище період.

Таблиця 3.2

Структурно-динамічний аналіз доходів ПП «Євротранс Юг» за 2019-2020 роки

№	Показники	2019 р.	2020 р.	Відхилення	
				Абсолютне, тис. грн.	Відносне %
1	Виручка від реалізації послуг без урахування ПДВ	4050,1	1959,0	-2 091,1	-51,63
2	Інші доходи	101,5	20,2	-81,3	-80
3	Собівартість реалізованих послуг	2949,9	1385,3	-1 564,6	-53,04
4	Інші витрати	1223,3	601,1	-622,2	-50,9
5	Чистий прибуток (збиток)	(21,6)	(7,2)	-14,4	-66,67

Розрахунки наведені в табл. 3.2 демонструють зменшення виручки від реалізації послуг без урахування ПДВ у 2020 році порівняно із 2019 роком - на 2 091,1 тис. грн. або 51,63 %, це пояснюється значним зменшенням пасажирського обігу в зв'язку із запровадженням суворих протиепідеміологічних заходів з початком пандемії коронавірусу в березні

2020 року. Інші доходи зменшилися на 81,3 тис. грн. або на 80,09% в порівнянні з 2019 роком.

Відповідно, показник собівартості реалізованих послуг та розмір інших витрат також зазнали зменшення у 2020 році на 1 564,6 тис. грн. або на 53,04% та на 622,2 тис. грн. або на 50,9% відповідно.

В свою чергу, зменшення розміру, отриманого у 2020 році доходу призвело до зменшення чистого збитку на 14,4 тис. грн. або на 66,67% порівняно із 2019 роком.

Інформацію, викладену вище, демонструє рис.3.3.

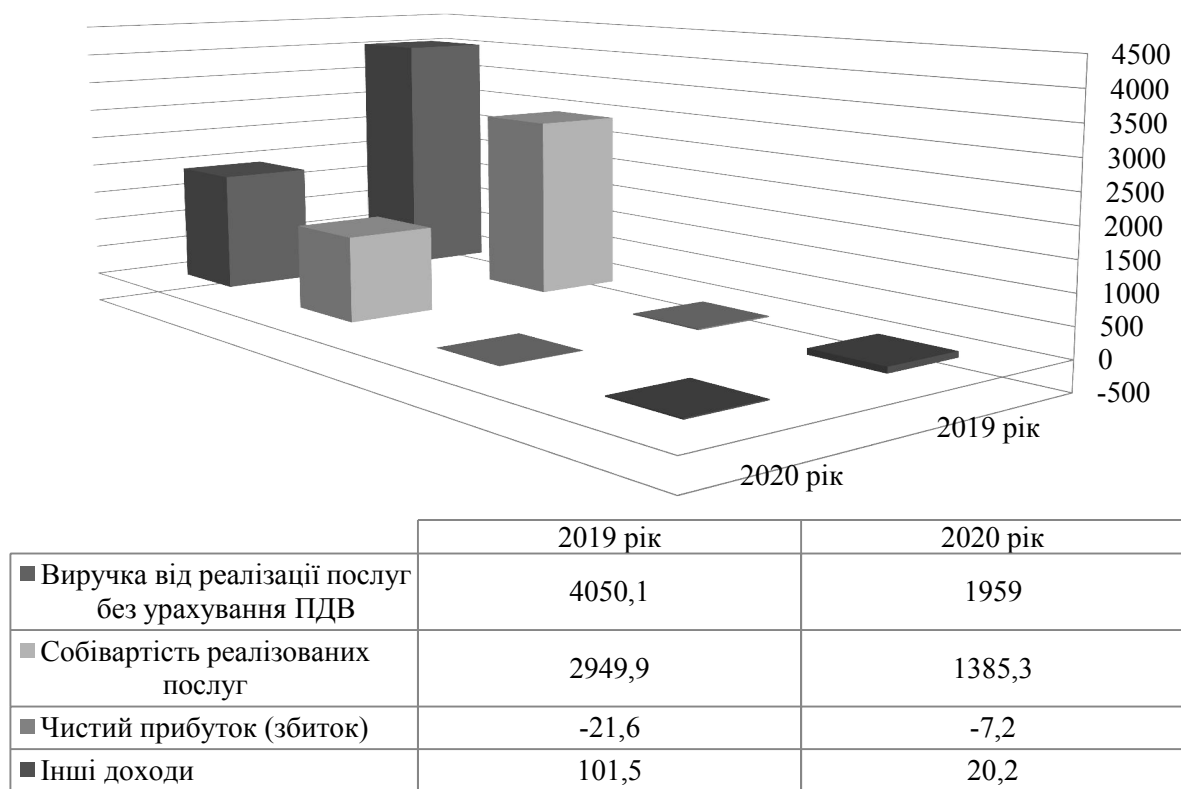

Рис. 3.3. Графічне зображення структурно-динамічного аналізу доходів, витрат і фінансового результату ПП «Євротранс Юг» за 2019-2020 роки»

Українські науковці Цимбал С.В. та Білик М.С. в одній із своїх наукових праць зазначають, що тенденція розвитку маршрутної мережі пасажирського транспорту за роки незалежності мають спільний характер

для всіх українських міст, різниця між ними полягає лише в реалізації цих тенденцій в місцевих умовах конкретного міста. Спільність тенденцій зумовлена проведенням в Україні загальнодержавної політики переведення учасників транспортного процесу на ринкові взаємовідносини, приватизацію більшості автотранспортних підприємств та фінансової привабливості роботи на міських маршрутах [54].

Наслідки цієї політики характерні для більшості міст України. Автобуси наразі рухаються в основному по головних дорогах, що викликає велике їх завантаження зазначають автори [54].

В кваліфікаційній роботі було досліджено розподіл доходів, отриманих від перевезення пасажирів, в розрізі міських, приміських та міжобласних маршрутів, ПП «Євротранс Юг» у 2019-2020 роках. Результати аналізу наведено в табл. 3.3.

Таблиця 3.3

Розподіл доходів отриманих від перевезення пасажирів в розрізі міських, приміських та міжобласних маршрутів ПП «Євротранс Юг» у 2019-2020 роках

Показники	2019 р.		2020 р.		Відхилення	
	тис. грн.	Питома вага, %	тис. грн.	Питома вага, %	Абсолютні, +/-	Відносні, %
Міські перевезення	1 620,04	40,0	1 175,40	60,0	-444,64	-27,45
Приміські перевезення	1 134,03	28,0	352,62	18,0	-781,41	-68,90
Міжобласні перевезення	1 296,03	32,0	430,98	22,0	-865,05	-66,75
Разом	4050,1	100,00	1959,0	100,00	-2091,1	-51,63

Результати аналізу викладені в табл. 3.3 свідчать про те, що лівову частку в структурі доходів від операційної діяльності ПП «Євротранс Юг» займають доходи отримані від міських перевезень. У 2020 році спостерігаємо значне зниження рівня доходів від всіх видів перевезень. Особливо дане зниження торкнулося приміських перевезень 68,9% та міжобласних

перевезень 66,75%. Пояснюється це тим, що у 2020 році протягом більше 3 місяців діяли суворі карантинні обмеження. Рух за приміськими та міжобласними перевезеннями був тимчасово призупинений.

Рівень доходів, отриманих підприємством від міських перевезень також знизився на 27,45%. Причина аналогічна – карантинні обмеження. Перевезення здійснювалися, і продовжують здійснюватися і на разі без перевищення дозволеної кількості пасажирів – у кількості місць призначених для сидіння, що відповідно вплинуло на зменшення розміру отриманого доходу (рис. 3.4)

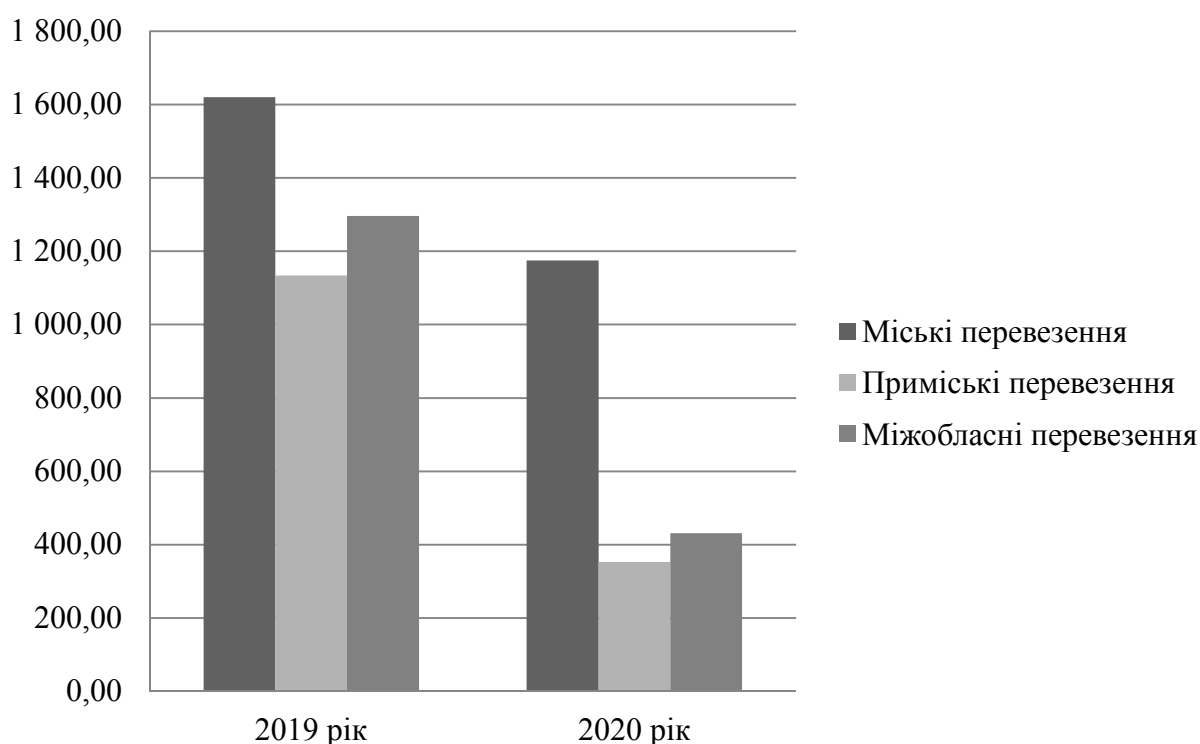

Рис 3.4. Схема розподілу доходів, отриманих від перевезення пасажирів у 2019-2020 роках в розрізі видів перевезень, тис. грн.

Враховуючи вище викладене проаналізуємо пасажирообіг у розрізі різних видів перевезень у 2019-2020 роках (табл. 3.4), дані представлені в середньостатистичному розрізі.

Таблиця 3.4

Пасажирообіг ПП «Євротранс Юг» у розрізі різних видів перевезень у
2019-2020 роках

Показники	2019		2020		Відхилення	
	осіб	Питома вага, %	осіб	Питома вага, %	Абсолютн і, тис. грн.	Відносні, %
Міські перевезення у т.ч.:	324008	100,0	235080	100,0	-88928	-27,45
– маршрут № 101;	194404	60,0	141048	60,0	-53356	-27,45
– маршрут № 102:	81002	25,0	58770	25,0	-22232	-27,45
– маршрут № 103	48602	15,0	35262	15,0	-13340	-27,45
Приміські перевезення у т.ч.:	226806	100,0	70524	100,0	-156282	-68,90
– № 369 «Первомайськ-Жовтнєве»	22680	10,0	7052	10,0	-15628	-68,90
– № 382 «Первомайськ-Лиса гора»	56701	25,0	17631	25,0	-39070	-68,9
– № 384 «Первомайськ-Мигія»	58969	26,0	18336	26,0	-40633	-68,90
– № 388 «Первомайськ-Софіївка»	34021	15,0	10579	15,0	-23442	-68,90
– № 390 «Первомайськ-Чаусово-1»	54433	24,0	16926	24,0	-37507	-68,90
Міжобласні перевезення у т. ч.:	259206	100,0	86196	100,0	-173010	-66,75
– №681/682, 241/242, 43/44, 401/402, 81/82, 403/404, 751/752, 771/772 «Первомайськ-Одеса»	189221	73,0	62923	73,0	-126298	-66,75
– № 503/504 «Первомайськ-Київ»	69985	27,0	23273	27,0	-46712	-66,75

Результати аналізу пасажирообігу наведені в табл. 3.4 свідчать про те, що найбільшу частку по міських перевезеннях займає маршрут №101. У 2019 році обсяг пасажирів, що скористалися цим маршрутом склав приблизно 194 404 особи, що становить 60% від усього обсягу міських перевезень. В 2020 р. пасажирообіг за цим маршрутом знизився приблизно на 53 356 осіб, хоча питома вага даного маршруту не змінилася.

Пасажирообіг на маршрутах №102 та №103 становив лише 20 % та 15%, відповідно від загального пасажирообігу по міським перевезенням. Щодо пасажирообігу за 2020 рік, по даним маршрутам, то з табл. 3.4 видно, що обсяг зменшився по маршруту № 102 приблизно на 22 232 пасажирів, по маршруту № 103 – приблизно на 13 340 пасажирів (рис. 3.5). Зменшення пасажирообігу у 2020 році пояснюється, як вже згадувалося, введенням суворих карантинних обмежень.

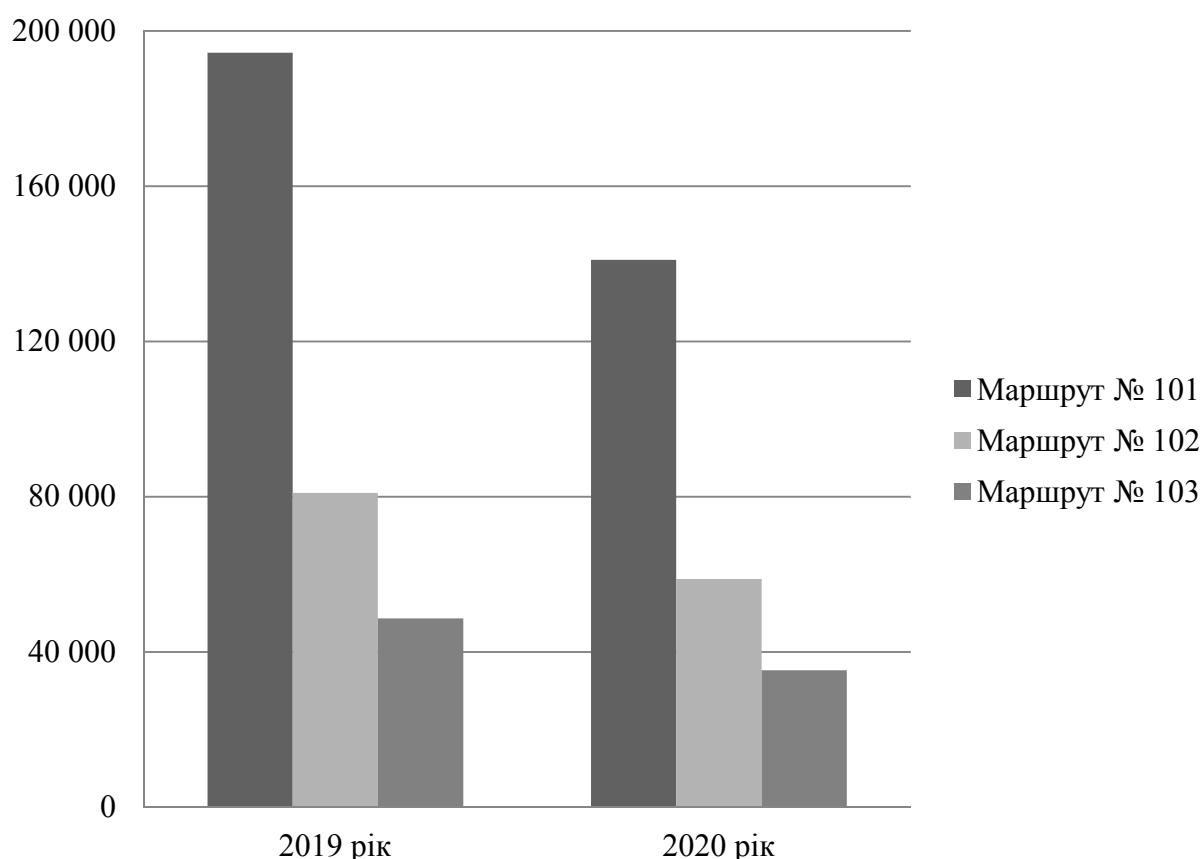

Рис. 3.5. Схема пасажирообігу на міських маршрутах у 2019-2020 роках, осіб

Щодо результатів досліджень пасажирообігу на приміських маршрутах (табл. 3.4), то левову частку займають маршрути № 382 «Первомайськ-Лиса Гора», № 384 «Первомайськ-Мигія», № 390 «Первомайськ-Чаусово-1» і становлять 25%, 26% та 24% відповідно, в 2020 році порівняно із 2019 роком по даних маршрутах обсяг пасажирських перевезень значно зменшився приблизно на 39 070 осіб по маршруту № 382, приблизно на 40 633 осіб по маршруті № 384 та приблизно по 37 507 осіб по маршруту № 390, це пов'язано, як було згадано раніше із припиненням приміського сполучення через суворі карантинні обмеження (рис. 3.6)

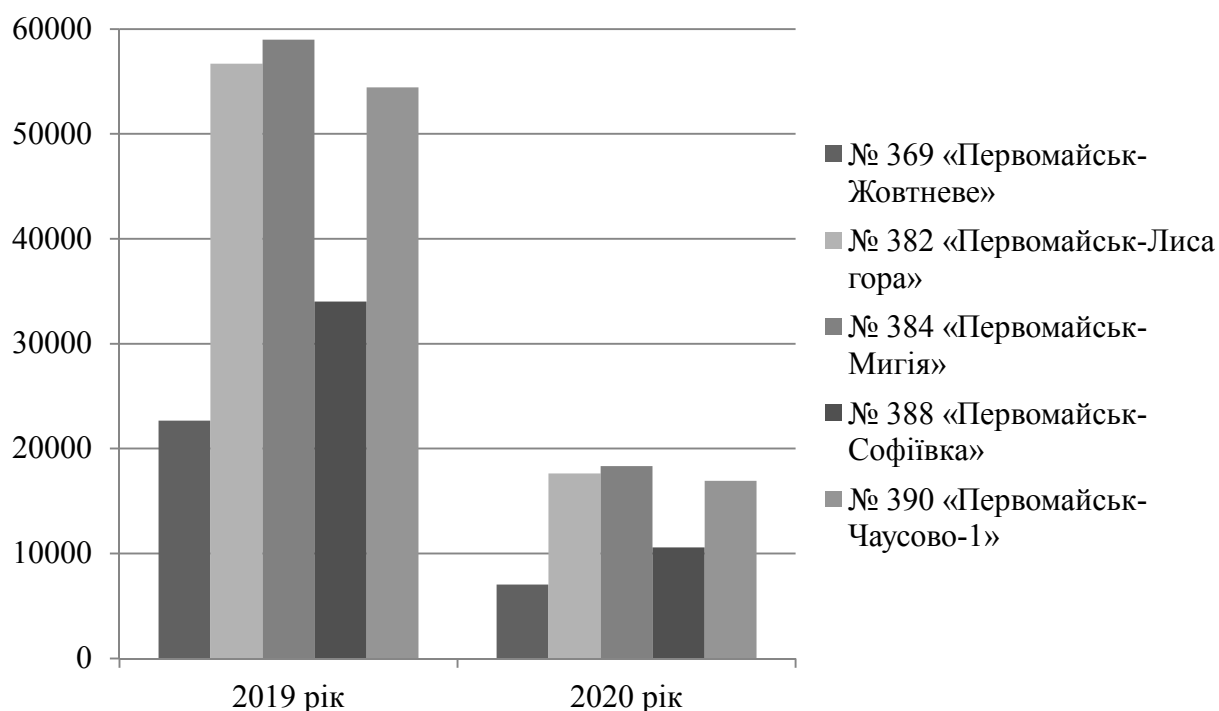

Рис. 3.6 Схема пасажирообігу на приміських перевезеннях у 2019-2020 роках, осіб

Пасажирообіг на маршрутах міжобласного сполучення складається із двох напрямків – «Первомайськ-Одеса» та «Первомайськ-Київ», які також зазнали зменшень через пандемію коронавірусної інфекції. На маршрутах напрямку «Первомайськ-Одеса» обсяг пасажирських перевезень в 2020 році

порівняно із 2019 роком зменшився приблизно на 126 298 пасажирів, але його частка в пасажирообігу залишилася без змін – 73%. По маршруту №503/504 пасажирообіг зменшився приблизно на 46 712 осіб, але його питома вага теж залишилася без змін за досліджуваний період (рис. 3.7).

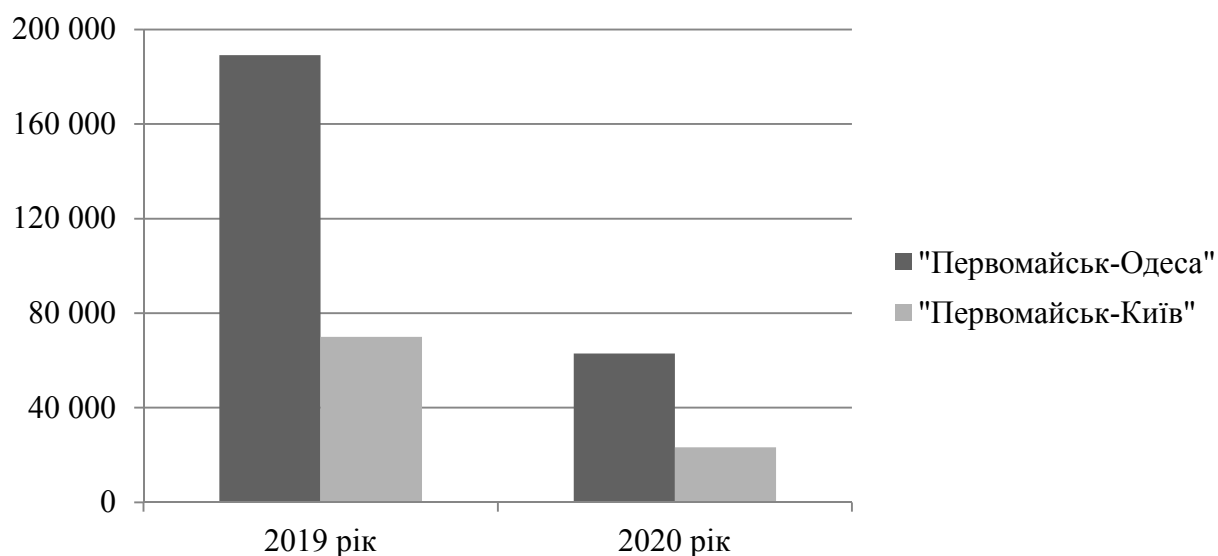

Рис. 3.7. Схема пасажирообігу на міжобласних перевезеннях у 2019-2020 роках, осіб

Для більш детального аналізу доходів підприємства дослідимо джерела отримання доходів від продажів проїзних квитків (табл. 3.5)

Таблиця 3.5

Джерела отримання доходів від продажу проїзних квитків

Джерела	Міські перевезення		Відхилення	Приміські перевезення		Відхилення	Міжобласні перевезення		Відхилення
	2019	2020	тис. грн.	2019	2020	тис. грн.	2019	2020	тис. грн.
Міський автовокзал	-	-	0,0	-	-	0,0	388,8	129,3	-259,5
Через інтернет-ресурс BusFor	-	-	0,0	-	-	0,0	259,2	86,2	-173,0

Продовження табл. 3.5

В салонах транспор- тних засобів	1610,4	1169,7	-440,7	928,4	241,9	-686,5	648,03	215,5	-432,5
Компенс- ація за перевезе- ння окремих категорій пасажирів	9,6	5,6	-4,0	205,6	110,7	-94,9	-	-	0,0
Разом	1620,0	1175,3	-444,7	1134,0	352,6	-781,4	1296,0	430,0	-865,0

Результати аналізу джерел отримання доходу від продажу проїзних квитків (табл. 3.5) свідчать про те, що продаж квитків міським автовокзалом та через інтернет-ресурс BusFor на міжобласні перевезення у 2020 році знизився на 259,5 тис. грн. та 173,0 тис. грн. відповідно, порівняно із 2019 р. Це пов'язано із припиненням міжобласного сполучення на період карантину.

Обсяг продажу квитків у салоні транспортних засобів також зазнав негативних змін через карантинні обмеження, так як перевезення на приміських та міжобласних маршрутах було припинено повністю більше ніж на 3 місяці, а міські перевезення здійснювалися за суворих обмежень. Обсяг продажу по приміським маршрутам знизився на 686,5 тис. грн., по міжобласних – на 432,5 тис. грн., по міським маршрутам - на 440,7 тис. грн.

Також підприємством, як окремий вид доходу, було отримано компенсації за перевезення окремих категорій громадян, з наданням їм права на безоплатний проїзд, дані компенсації відшкодовувалися по міських та приміських перевезеннях. Порівнюючи 2020 рік з 2019 роком можна зробити висновок, що із запровадженням суворих карантинних обмежень знизився не тільки обсяг наданих послуг, а й розмір відшкодувань. Загалом по всіх видах перевезень рівень відшкодувань знизився на 98,9 тис. грн., що вплинуло на розмір загального доходу підприємства

Дослідження організації та методики ведення бухгалтерського обліку доходів підприємства, на прикладі приватного підприємства «Євротранс Ю» дозволило виявити ряд недоліків в обліко-аналітичному процесі досліджуваного підприємстві, а саме :

- квитки на проїзд обліковуються за фактичною ціною придбання на рахунку 20 «Сировина та матеріали». роботі зазначено що такі квитки є бланками суворої звітності, тому запропоновано доведення в Робочий план рахунків підприємства, ля їх обліку, субрахунок 209 «Інші матеріали» та одночасному облік на позабалансовому рахунку;

- застосування на підприємстві застарілих форм первинних документів, а саме форми подорожнього листа. Дана помилка не призводить до грубих порушень в обліковому процесі та не впливає на розмір фінансового результату, в той же час порушує сучасні вимоги ведення бухгалтерського обліку.

- відношення до економічного аналізу як до другорядної категорії, відповідно нехтування його проведенням. В кваліфікаційній роботі проведено повний аналіз фінансового стану підприємства та аналіз доходів за науково визначеними напрямками.

РОЗДІЛ 4

ОХОРОНА ПРАЦІ НА ПП «ЄВРОТРАНС ЮГ»

Охорона праці та безпечне виконання робіт на автотранспортних підприємствах суворо визначається законами та нормативними актами, в яких враховується специфіка їх виконання. Основні положення з охорони праці та вимоги по безпеці під час виконання робіт викладені в Кодексі законів про працю України [23] та в Законі України «Про охорону праці» від 14.10.1992 року [17].

Бухгалтерський облік витрат на охорону праці та техніку безпеки на ПП «Євротранс Юг» ведуть згідно П(с)БО № 16 «Витрати»[43] і узагальнюють на рахунку 97 «Інші витрати» саме на субрахунку 977 «Інші витрати діяльності». Згідно Закону України «Про охорону праці», на витрати з охорони праці підприємство виділяє 1,0% від фонду оплати праці щомісяця.

Так як на підприємстві працює 22 особи, то керівництвом було вирішено не створювати окрему посаду інструктора по техніці безпеки, а заключити договір про надання послуг з забезпечення охорони праці зі сторонньою особою та покласти виконання обов'язків на неї. На дану особу покладено відповідальність за проведення інструктажів, навчання, перевірку знань та прийняття заліків у водіїв підприємства з правил переїзду залізничних переїздів, перевезення пасажирів, а також контроль за виконанням наказів керівника щодо охорони праці на підприємстві та за обсягом витрачання коштів, що виділені на заходи із забезпечення безпечних умов праці.

Після проведення відповідних інструктажів, по підприємству видають наказ щодо допуску до роботи з підвищеною небезпекою механіків та водії підприємства.

Також на підприємстві створено постійно діючі комісії по перевірці знань нормативних актів з охорони праці, пожежної безпеки, електробезпеки,

розслідувань професійних захворювань, контролю за безпечною роботою автотранспорту, огляду технічного та протипожежного стану споруд підприємства. Склад кожної комісії нараховує не менше 3-х осіб, а головою комісій обрано самого власника підприємства.

Згідно з вимогами Закону України «Про охорону праці» [17] на підприємстві територія поза парканом та територія на якій знаходиться суб'єкт господарювання освітлена, при в'їзді встановлено попереджувальний знак «Бережись автомобіля».

Стосовно охорони праці в офісі, то його працівники також зобов'язані проходити інструктаж з протипожежної безпеки, електробезпеки та навчання з екстреної евакуації з приміщень у разі небезпеки, також всі працівники повинні знати місце розташування вогнегасника та інших засобів для гасіння вогню. Для офісних працівників проводиться окремий інструктаж щодо поводження побутовою та офісною технікою.

Всі працівники ПП «Євротранс Юг» зобов'язані 1 раз в 3 місяці проходити повторний інструктаж. При повторному інструктажі приділяють особливу увагу вже раніше допущених порушень з докладним розбором тієї ситуації, що відбулася. Всі проведені інструктажі ведуться в спеціальному журналі, в якому на початку проведення реєструються, а після – підтверджуються підписами осіб було проведено інструктаж, про те, що вони були присутніми під час проведеного інструктажу.

Одним із основних заходів з охорони праці є також проведення інструктажів для нових працівників, які проводить відповідальна особа за охорону праці на підприємстві. При проведенні вступного інструктажу ознайомлюють працівника із загальними положеннями, основними принципами організації з охорони праці та санітарії, особливостями роботи на автотранспортному підприємстві та правилами внутрішнього розпорядку, обов'язками по дотриманню вимог безпеки під час виконання робіт, користуванню спецодягом та захисними засобами, протипожежними

правилами, порядком руху на автотранспортному підприємстві і заходами з надання першої невідкладної допомоги при нещасних випадках.

До шкідливих факторів у ПП «Євротранс Юг» відносять :

- підвищену запиленість та загазованість повітря в боксах для ремонту та огляду пасажирських автобусів;
- підвищену або занижену температуру обладнання, матеріалів, повітря на робочому місці, що внаслідок знижує працездатність працівників;
- підвищену шумність, вібрацію, рівень вологості, освітленість в приміщенні;
- фізичні та нервово-психічні перевантаження, що можуть призводити до хвороб нервової системи з причин перевантаженості на робочому місці.

Всі працівники підприємства, незалежно від категорій та посад, зобов'язані проходити щорічний медогляд на професійну придатність, всі витрати на себе бере підприємство та оплачує із витрат на охорону праці. Водії крім щорічного обов'язкового медогляду, кожен день проходять обстеження у медичної сестри перед виїздом на рейс.

Взимку через високу вартість газового опалення, керівником підприємства було прийнято рішення про перехід на електроопалення та опалення через твердопаливний котел, що в свою чергу підвищує ризик займання та пожежі через не дотримання протипожежних норм. Тому для того щоб не допустити цієї ситуації, з наступом опалювального сезону інспектор з охорони праці проводить інструктажі стосовно поводження з електричними обігрівачами та котлами.

Через великий ризик травматизму під час виконання своїх посадових обов'язків, для механіків, за наполяганням інспектора, був придбаний спецодяг - костюми загальною вартістю 2750 грн. (разом з ПДВ). У бухгалтерському обліку цю операцію було відображено в дебеті рахунку 22 «МШП (спец одяг)» та в кредиті 63 «Розрахунки з постачальниками», з

одночасним списанням в дебет рахунку 97 «Інші витрати діяльності» та кредит рахунку 22 «МШП»

Для комфортних умов праці в офісі, влітку 2019 року був придбаний та встановлений кондиціонер, витрати на його купівлю склали 12500 грн. разом з ПДВ (Дебет рахунку 15 «Капітальні інвестиції» Кредит рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками» 10417 грн.) та витрати на монтаж та установку 2400 грн. разом з ПДВ (Дебет рахунку 15 «Капітальні інвестиції» Кредит рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками» 2000 грн.). Первісна вартість кондиціонеру, а відповідно загальні витрати на охорону праці склали 12417 грн. (Дебет рахунку 10 «Основні засоби» Кредит рахунку 15 «Капітальні інвестиції»). Представником постачальника разом з інспектором з охорони праці був проведений повторний інструктаж з правилами поведінки з побутовою технікою в офісі.

На початку 2020 року, у зв'язку з пандемією коронавірусної інфекції та запровадженням суворих карантинних обмежень, водії автотранспортних пасажирських засобів, під час здійснення перевезень, зобов'язані носити протягом всього робочого дня захисну маску, яка потребує зміни кожні дві години, мати при собі антисептичні засоби для дезінфекції рук та поверхонь, а також знаходитись у захисних рукавицях та проводити на кінцевих зупинках повну дезінфекцію салону і усіх поручнів, з метою запобігання поширенню вірусної хвороби. У зв'язку із цим, керівником підприємства було вирішено збільшити на 5% заробітну плату працівникам, через шкідливість та небезпечність роботи у період пандемії, а також забезпечити їх у повній мірі засобами індивідуального захисту.

У 2020 році витрати на придбання індивідуальних засобів для працівників ПП «Євротранс Юг» - гумових рукавичок, захисних масок, дезінфекторів тощо склали 4500 грн. У бухгалтерському обліку ці витрати були відображені у складі МШП з одночасним списанням на інші витрати підприємства.

На разі дія загальнонаціонального карантину продовжується. Відповідно підприємство працює з дотримання всіх проти епідеміологічних заходів. Для працівників, перед початком роботи, проводиться температурний скринінг. Допущення до роботи можливо лише за температури тіла нижче 37.2° C та у респіраторі чи захисній масці. Дане обмеження стосується і сторонніх відвідувачів. В коридорах приміщень та салонах автобусів встановлені антисептичні засоби з спирту більше 65% для дезінфекції рук також обов'язково проводиться кожні 2 години вологе прибирання з дезінфікуючими засобами та провітрюються приміщення та салони автобусів.

Підсумовуючи вище зазначене, можна зробити висновок, що на ПП «Євротранс Юг» охорона праці та техніка безпеки працюючих, знаходиться в задовільному стані. За досліджуваний період не було зафіксовано жодного нещасного випадку чи травматизму при виконанні посадових обов'язків.

ВИСНОВКИ

Дослідження теоретичних та методичних питань щодо бухгалтерського обліку та економічного аналізу доходів підприємства, дозволило зробити наступні висновки:

1. Дослідження історичного розвитку наукових теорій щодо економічної категорії «дохід», а також сучасного нормативно-правового забезпечення, показали, що нині відсутнє єдине економічне визначення даної категорії, оскільки кожен з авторів розглядає певний важливий аспект даного питання, а їх узагальнення формує сучасну теорію доходів, поглиблені розробки якої тривають.

Наразі всі сучасні автори не можуть дати єдине визначення економічної категорії «дохід», деякі з науковців повторюють визначення П(С)БО № 15, деякі наводять власні твердження щодо доходів. Тобто, залежить від суспільно-політичного устрою країни, предмету та рівня розвитку науки, а також від положень нормативно-правової бази певного часу чи держави.

Неможливо погодитися з думкою авторів щодо визначення доходу тільки як виручки від реалізації або надходження грошових коштів, що є не повним визначенням даної категорії, так як дохід може бути не тільки у поданому авторами вигляді, а й у вигляді отриманої орендної плати, роялті, дивідендів та відсотків із сформованого підприємством портфеля фінансових інвестицій у цінні папери сторонніх організацій та інше.

Бухгалтерський облік по операціях з доходами підприємства є однією із найважливіших частин бухгалтерського обліку, адже доходи для підприємства виступають головним фактором, який спонукає його збільшувати обсяг виробництва продукції (робіт, послуг) та здійснювати нововведення. Саме своєчасний, достовірний, повний та правильний облік є основою для проведення аналізу доходів підприємства та важливою і

невід'ємною складовою загального аналізу фінансового стану підприємства. Аналіз доходів допомагає оцінити кінцеві результати діяльності підприємства, виявити причини змін порівняно з попередніми періодами, а також порівняти показники аналізу з аналогічними підприємствами-конкурентами в регіоні.

3. Дослідження проводилися на матеріалах автотранспортного приватного підприємства ПП «Євротранс Юг», відомого в Південному регіоні як надійний постачальник пасажирських автоперевезень.

Аналіз фінансового стану ПП «Євротранс Юг» за 2019-2020 роки продемонстрував негативний фінансовий стан підприємства. Пояснюється це наявністю непокритого збитку у досліджуваного підприємства протягом 2019-2020 років. Основними причинами збитковості підприємства є:

- великий пасажирообіг пільгової категорії громадян саме на міських перевезеннях, компенсація за які із місцевого бюджету здійснюється не своєчасно або не в повному обсязі;
- зменшення доходів населення в зв'язку із запровадженням в країні карантинних обмежень, призвело до зниження платоспроможності громадян, що в свою чергу знизило попит на перевезення міським транспортом;
- нерівні умови конкуренції між перевізниками.

В той же час, спостерігаємо зменшення розміру непокритого збитку у 2020 році, порівняно з 2019 роком, що свідчить про позитивну динаміку роботи підприємства.

4. Дослідження організації та методики ведення бухгалтерського обліку доходів підприємства, на прикладі приватного підприємства «Євротранс Юг» дозволило виявити ряд недоліків в обліко-аналітичному процесі досліджуваного підприємстві, а саме :

- квитки на проїзд обліковуються за фактичною ціною придбання на рахунку 20 «Сировина та матеріали». роботі зазначено що такі квитки є бланками суворої звітності, тому запропоновано доведення в Робочий план

рахунків підприємства, ля їх обліку, субрахунок 209 «» та одночасному облік на позабалансовому рахунку;

- застосування на підприємстві застарілих форм первинних документів, а саме форми подорожнього листа. Дана помилка не призводить до грубих порушень в обліковому процесі та не впливає на розмір фінансового результату, в той же час порушує сучасні вимоги ведення бухгалтерського обліку.

- відношення до економічного аналізу як до другорядної категорії, відповідно нехтування його проведенням. В кваліфікаційній роботі проведено повний аналіз фінансового стану підприємства та аналіз доходів за науково визначеними напрямками.

5. Стан охорони праці та техніки безпеки на ПП «Євротранс ЮГ» знаходяться у задовільному стані, за досліджуваний період не було зафіксовано жодного нещасного випадку чи травматизму при виконанні посадових обов'язків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бандурка О.М. Фінансова діяльність підприємства : підручник /О.М Бандурка, М.Я Коробова, П.І Орлов, К.Я Петрова // – К.6: Либідь, 2003.- 384с.
2. Бруханський Р.Ф. Бухгалтерський облік: підручник / Р.Ф Бруханський // – Тернопіль: ТНЕУ, 2016. – 480с.
3. Булгакова С.В. Фінанси підприємств: Підручник / С.В. Булгакова, Л.Д Буряк, А.П. Куліш, Г.Г Нам, А.М. Павліковський, О.В. Павловська, А.М. Поддєрьогін, В.З. Потій, О.О. Терещенко, Н.П. Шульга // Керівник авт.. кол. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. 3-тє вид., перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2000. – 460с.
4. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський облік / за ред.. Ф.Ф Бутинця. – Вид. 7 – Житомир: Видавництво «Рута», 2006. -832с.
5. Волошан І.Г Методична складова організації обліку фінансових результатів діяльності підприємства / І.Г. Волошан // Вісник Львівської комерційної академії. Серія:Економічна. – 2014. с. 152-157
6. Волошина О.А. Методичні підходи до аналізу доходів підприємства та факторів їх формування / О.А Волошина, С.М Даценко, І.А Кордзаія, А.М Ульченко // Ефективна економіка. 2019. - №6
7. Гавриленко О.Є Удосконалення обліку фінансових результатів на підприємствах міського транспорту /О.Є Гавриленко// Технологический аудит и резервы производства. -2015. - №6(5). – с.47-52. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tatrv_2015_6\(5\)__9](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tatrv_2015_6(5)__9)
8. Гавриленко О.Є Облік і внутрішній контроль фінансових результатів на підприємства міського транспорту / О.Є Гавриленко // [Автореферат дисертації] ЦУНТУ. –Кропивницький. -2019.- 21с.
9. Гавриленко О.Є. Основні проблеми діяльності підприємств міського транспорту та їх вплив на формування фінансових результатів. Облік і

контроль в управлінні підприємницькою діяльністю : Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції / О.Є Гавриленко // - К.: Ексклюзив-Систем, 2017. с.35-38

10. Господарський кодекс України прийнятий рішенням Верховної ради № 436 від 16.01.2003 [Електронний ресурс] - Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

11. Гуріна Н.В. Економічна сутність доходів та їх класифікація : проблеми і шляхи їх вирішення / Н.В. Гуріна // – Херсон: ХДУ, «Науковий вісник», 2015

12. Давидюк Т.В. Бухгалтерський облік: навч. посібник /Т.В Давидюк, О.В Манойленко, Т.І Ломаченко, А.В Резніченко // - Харків, Видавничий дім «Гельветика». 2016.- 392с.

13. Даньків Й.Я. Особливості діяльності автотранспортних підприємств та їх вплив на організацію обліку витрат і формування собівартості автотранспортних перевезень / Й.Я Даньків, М.Я Остап'юк // Науковий Вісник МДУ. Серія Економіка – 2014. –Вип.1. – с.133-139. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvmdue_2014_1_28.

14. Дерій В.А. Витрати і доходи підприємств у системі обліку та контролю : монографія. – Тернопіль:ТНЕУ, «Економічна думка», 2009. – 272с.

15. Закон України «Бухгалтерський облік та фінансову звітність» №996 від 16.07.1999 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

16. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб» №755 від 15.05.2003 [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15>

17. Закон України «Про охорону праці» №2694 від 14.10.1992 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>

18. Замчала Л.І Доходи, як об'єкт бухгалтерського обліку на підприємстві / Л.І. Замчала, Р.В. Бойко // Стратегічні перспективи розвитку промислових регіонів України в умовах економічної турбулентності : Всеукраїнська студентська науково-практична конференція: тези доп./ ДВНЗ ПДТУ.- Маріуполь, 2019. – с. 335-336

19. Зеленська О.Г. Економічна суть доходів основної діяльності промислового підприємства / О.Г. Зеленська // - Львів, НЛТУ, «Науковий вісник», 2011. с. 239-248

20. Климко Г.Н. Основи економічної теорії: політ економічний аспект: підручник / Л.О. Каніщенко Н.Г. Климко, В.П. Нестеренко, та інші.// за ред. Г.Н. Климка, В.П. Нестеренка.-2-ге вид., перероб та допов. - К.: Вища школа – Знання, 1997. – 743с.

21. Кобилецький В.Р. Онлайн-журнал «Financial Analysis online» /В.Р Кобилецький // [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://www.finalon.com/slovnik-ekonomichnikh-pokaznikiv>

22. Коваленко М.В. Діагностика фінансового стану підприємства як основа забезпечення його розвитку / О.В Горячун, М.В. Коваленко // : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/3569>

23. Кодекс законів про працю України прийнятий рішенням Верховної Ради №322 від 10.12.1971 [Електронний ресурс] – Режим доступу :<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08/stru>

24. Кононенко Т. Як проаналізувати показники ліквідності та платоспроможності підприємства. «Податкове планування» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.vs.com.ua/index.php?pageid=3166&forprint>

25. Кононова О.Є Організація бухгалтерського обліку : навч. посібник. / О.Є Кононенко// – Дніпро: ДВНЗ ПДАБА, - Вена.:Premier Publishing s.r.o. Vienna/ 2018. – 102с.

26. Кройтор А.О. Аспекти обліку доходів від операційної діяльності та підприємствах / А.О Кройтор // [Електронний ресурс] - Режим доступу : http://www.vtei.com.ua/images/2020/25_03_2020/3/11.pdf

27. Кубік В.Д. Проблеми обліку доходів на підприємстві у світі застосування національних та міжнародних стандартів обліку / В.Д Кубік // Вісник Одеського національного університету. Економіка – 2013.- Т.18, Вип. 3(2). – с. 60-63

28. Лагодієнко Н.В. Організація обліку доходів підприємств : проблеми та напрями їх вирішення / Н.В Лагодієнко, А.О Кितिця // Бізнес-навігатор. -2014. –№1.-с. 163-167

29. Леоненко П.М. Історія економічних учень: навч. посібник. / П.М. Леоненко, П.І. Юхименко // –К.: Знання-Прес, 2000.-514с.

30. Литвиняк А.Є Сутність та завдання обліку доходів на підприємстві. Актуальні проблеми та перспективи обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством: Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції. Частина 1 / А.Є. Литвиняк, В.О. Пліщенко //– Полтава, 2019. – с. 165-168 с.

31. Лузан Ю.Я. Фінансовий стан агропромислового виробництва та шляхи його удосконалення / Ю.Я Лузан// Економіка АПК.-2010 - №5.- С. 15-18

32. Міжнародний (стандарт) бухгалтерського обліку № 18 «Дохід» затверджений Радою з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку від 01.01.2012 [Електронний ресурс] - Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_025

33. Молодець А.Я. Доходи підприємства : сутність та класифікація / А.Я Молодець // [Електронний ресурс] - Режим доступу : <http://194.44.12.92:8080/jspui/bitstream/123456789/4917/1/1%20%2859%29.pdf>

34. Мочерний С.В. Економічна енциклопедія: у 3-х томах. Т.1/ за ред. С.В. Мочерного та інші/ -К.: Вид. центр «Академія», 2002. -863с.

35. Наказ про облікову політику ПП «Євротранс Юг» від 10.12.2009 року

36. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку №1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» затверджений наказом Міністерством фінансів №73 від 07.02.2013 [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>

37. Піскунова Н.В. Аналіз витрат виробництва як важлива ланка ефективного управління промислового підприємства / Н.В. Піскунова, К.С. Піскунова, М.Г. Федорець // Економічний аналіз : зб. наук. праць /ТНЕУ. – Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр ТНЕУ «Економічна думка», 2013.– Том 13. – с. 357-364

38. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій затверджений наказом Міністерства фінансів України № 291 від 21.12.1999 [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>

39. Податковий кодекс України прийнятий рішенням Верховної Ради №2755 від 02.12.2010 [Електронний ресурс] - Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

40. Подолянчук О.А. Доходи: проблемні аспекти сутності та класифікації : збірник наук. праць / О.А Подолянчук // ТДАТУ (Економічні науки) / За ред. В.А Рульєва. – Мелітополь.: Мокс, 2010. - №3(11). -530с.

41. Подолянчук О.А. Облік доходів підприємств: теорія та практика. Монографія. Вінниця. ГД «Едельвейс». : К. 2017. – 272с.

42. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 15 «Дохід» затверджений наказом Міністерства фінансів України № 290 від 29.11.1999 [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>

43. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 16 «Витрати» затверджений наказом Міністерства фінансів України № 318 від 31.12.1999

[Електронний ресурс] – Режим доступу:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>

44. Пославська Л.І. Облік доходів за сферами відповідальності у будівництві / Л.І Пославська, В.В Ясишена // Економічний аналіз. -2016. – Т.24, №2. –с. 114-122

45. Пошивалова О.В. Аналіз доходів та витрат автотранспортного підприємства./ О.В. Пошивалова // ДНУ «Економіка та фінанси», 2019. -№8. – с.64-81

46. Прохар Н.Г. Облік доходів, витрат і фінансових результатів: проблеми теорії та практики: монографія / Н.Г Прохар, Ю.О. Ночовна // - Полтава: РВВ ПУЕТ, 2011. - 257с.

47. Сабіна Ю. В.Аналіз фінансового стану та його вплив на підвищення ефективності управління підприємства / Ю.В. Сабіна // [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://dspace.khntusg.com.ua/bitstream/123456789/13517/1/149.pdf>

48. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства : [навч. посібник] / Г.В. Савицька// - К.: Знання, 2004.- 654с.

49. Статут ПП «Євротранс Юг» затверджений рішенням зборів засновників підприємства № 1 від 10.12.2009 року

50. Фролова Л.В. Економічна діагностика підприємств: методичний та практичний інструментарій: [навч. посібник] /Л.В. Фролова, О.О. Никитенко, С.О. Єрмак, Л.В. Івкова // – Донецьк: ДонНУЕТ.2007.-158с.

51. Холодюк Т. Облік доходів підприємства : Тези конференції Інформаційне суспільство в умовах глобалізації / Т. Холодюк, І.А. Цвігун // – Кам'янець-Подільськи, 2020.- с.101-105

52. Цивільний кодекс України прийнятий рішенням Верховної Ради №435 від 16.01.2003 [Електронний ресурс] - Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

53. Циліурік Г.І. Економічний зміст та порядок визнання доходів операційної діяльності / .І. Циліурік // Реформування обліку, звітності та аудиту в системі АПК України: стан та перспективи. - 2018. - С 166-169

54. Цимбал С.В. Аналіз доходів від перевезень пасажирів різними видами міського транспорту / С.В Білик, С.В Цимбал // ВНТУ, Вінниця, 2017.